

Begroting 2016

Meerjarenraming 2017-2019

1	Algemeen	5
1.1	Inleiding en verantwoording	5
1.2	Huis op Orde	6
1.3	Financiële uitgangspunten	7
2	Opdracht en ontwikkelingen	15
2.1	Opdracht en kaders	15
2.2	Trends en ontwikkelingen	15
2.3	Nieuwe informatie-infrastructuur	17
3	Beleidsbegroting	19
3.1	Programmabegroting	19
3.1.1	Programmadeel 1: vergunningverlening, toezicht en handhaving	19
3.1.2	Programmadeel 2: adviezen en projecten	20
3.1.3	Programmadeel 3: collectieve taken	20
3.1.4	Programmadeel 4: overige exploitatiekosten	21
3.2	Paragrafen	21
3.2.1	Financiering	21
3.2.2	Weerstandsvermogen en risicobeheersing	22
3.2.3	Bedrijfsvoering	29
4	Financiële begroting	31
4.1	Uiteenzetting financiële positie en uitgangspunten	31
4.2	Begroting 2016 en meerjarenraming 2017-2019	32
4.3	Exploitatieoverzicht 2016: specificatie lasten	33
4.4	Exploitatieoverzicht 2016: specificatie baten	34
5	Toelichting op de begroting 2016	35
5.1	Toelichting op de lasten	35
5.2	Toelichting op de baten	38
5.3	Investerings 2016	43
Bijlage 1.	Specificatie bijdrage per deelnemer 2016	44
Bijlage 2.	Verloop reserves	45
Bijlage 3.	Verklarende woordenlijst	46

1 Algemeen

1.1 Inleiding en verantwoording

Voor u ligt de beleidsbegroting 2016, inclusief de meerjarenraming 2017-2019. Op 23 september 2015 werd actieplan 'Huis op Orde' unaniem door het bestuur vastgesteld, waarna een grondige analyse van de bedrijfsvoering werd uitgevoerd. Duidelijk werd dat stevige, structurele maatregelen nodig waren om de dienst financieel gezond te kunnen maken.

Actieplan Huis op Orde bevat verbetermaatregelen om de organisatie op orde te krijgen. Deze worden sinds eind september 2015 uitgevoerd en geven nu het noodzakelijke inzicht in de financiële situatie van de dienst. In 2015 is de begroting voor 2016 nog niet vastgesteld en staat de OMWB onder preventief toezicht van het Ministerie van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties. Er is een herijking van het bedrijfsplan uitgevoerd, die de basis vormt voor deze begroting en meerjarenraming.

De OMWB is in de basis geen bedrijf, maar we willen wel bedrijfsmatig werken. De basis op orde brengen heeft daarbij in 2016 de prioriteit. In deze begroting zijn maatregelen opgenomen die hiervoor noodzakelijk zijn, maar die tegelijkertijd ook investeringen vragen. De OMWB en het bestuur realiseren zich dat deze begroting van deelnemers en medewerkers grote inspanningen vraagt. Maar het is een perspectief dat de organisatie toekomstbestendig maakt.

De OMWB is opgericht uit een collectief van de 27 gemeenten in Midden- en West- Brabant en de provincie Noord-Brabant. Door de krachten op het gebied van de milieutaken te bundelen, kunnen basistaken en specialistische milieutaken effectiever uitgevoerd worden. Afhankelijk van het mandaat, betreft dit zowel besluitvorming, als ook voorbereiding van besluitvorming over vergunningen, toezicht en handhaving en specialistische taken, op het gebied van milieu. Het werkgebied van de OMWB bestaat uit Midden- en West-Brabant. Een uitzondering hierop vormt de uitvoering van de BRZO- en RIE-4-taken¹. Deze taken worden voor heel Noord-Brabant uitgevoerd. In de provincie Zeeland voert de OMWB enkele verzoektaken uit.

De Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant is een gemeenschappelijke regeling van de volgende gemeenten:

- Aalburg
- Alphen-Chaam
- Baarle-Nassau
- Bergen op Zoom
- Breda
- Dongen
- Drimmelen
- Etten-Leur
- Geertruidenberg
- Gilze en Rijen
- Goirle
- Halderberge
- Heusden
- Hilvarenbeek
- Loon op Zand
- Moerdijk
- Oisterwijk
- Oosterhout
- Roosendaal
- Rucphen
- Steenbergen
- Tilburg
- Waalwijk
- Werkendam
- Woensdrecht
- Woudrichem
- Zundert
- en de provincie Noord-Brabant

De dienst heeft de juridische vorm van een openbaar lichaam, op basis van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen. De meerwaarde van deze vorm is dat er een eenduidige en gelijke behandeling van bedrijven en burgers binnen het werkgebied kan plaatsvinden (Level Playing Field). Bovendien kan er beter worden samengewerkt met ketenpartners zoals politie, justitie en hoogheemraadschappen. De OMWB zet steeds in op verbetering van de dienstverlening voor burgers en bedrijven en op het verhogen van de kwaliteit en

¹ alle inrichtingen die onder het toepassingsbereik vallen van het Besluit risico's zware ongevallen 1999 (BRZO inrichtingen) en voor alle inrichtingen waarbinnen zich een installatie bevindt voor industriële activiteiten als bedoeld in bijlage I, categorie 4, van richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake industriële emissies (PbEU L334) (RIE-4 installatie).

veiligheid. Bij de dienstverlening van de OMWB zijn de volgende elementen van belang:

- Komen tot kwaliteitsverbetering;
- Dienstverlening burger handhaven (burger centraal);
- Front-office bij gemeenten (dicht bij burger behouden);
- Evenwicht bereiken tussen effectieve besturing en efficiënte uitvoering;
- Beleidsautonomie garanderen;
- Goed werkgeverschap;
- Benutten van ervaringen van bestaande structuren;
- Samenwerking/communicatie tussen OMWB en haar deelnemers goed stroomlijnen.

De OMWB is een uitvoeringsorganisatie die zich richt op het uitvoeren van taken voor de opdrachtgevers. De uitvoering van taken is met elke deelnemer afzonderlijk vastgelegd in een meerjarige dienstverleningsovereenkomst. Aan de hand van een jaarlijks vast te stellen werkprogramma wordt overeengekomen wat de verwachting is aan te verlenen producten en diensten per deelnemer binnen de Gemeenschappelijke Regeling. Het overeengekomen werkprogramma vormt de basis voor de uitvoering van werkzaamheden. Over de voortgang wordt in een kwartaalrapportage verantwoording afgelegd.

1.2 Huis op Orde

In 2015 bleek dat de basis van de OMWB nog niet op orde was. Er was een financieel tekort van circa 10% op de begroting. De begroting voor 2016 werd in de zomer van 2015 niet vastgesteld door het Algemeen Bestuur. In september 2015 werd door het Algemeen Bestuur wel unaniem het actieplan Huis op Orde vastgesteld, dat concrete maatregelen bevat om voor eind 2017 te komen tot een gezonde bedrijfsvoering en een toekomstbestendige samenwerking. Het actieplan beschrijft zowel acties die bij de OMWB zelf als bij de deelnemers uitgevoerd moeten worden en sluit aan op reeds in gang gezette verbetering van dienstverlening en bedrijfsvoering. Het is gebaseerd op:

- heldere rolverdeling tussen het algemeen bestuur als besluitvormend orgaan, het dagelijks bestuur als besturend orgaan, en de deelnemers als eigenaar én opdrachtgever;
- duidelijke afspraken inzake de levering van producten en diensten, gebaseerd op het principe van 'gelijk speelveld' en gericht op een omslag in sturing en verantwoording van inputgericht naar output/outcome gericht;
- efficiënte, logische en transparante processen van offerte tot en met de factuur. Gebaseerd op standaardisering en uniformering;
- bestuurlijk en ambtelijk leiderschap dat past bij de context waarin de organisatie zich bevindt.

Het actieplan Huis op Orde richt zich op de opzet en uitvoering van een plan voor aanpassingen in de bedrijfsvoering en de onderliggende informatie- en applicatie-architectuur. De huidige systemen, systeeminrichtingen en processen, intern en extern, zijn nog niet voldoende uitgekristalliseerd en geborgd. Daarnaast vereisen doorontwikkende wet- en regelgeving en nieuwe landelijke afspraken over milieuveiligheid, dat deelnemers en dienst meegroeien om hieraan te kunnen voldoen. Gerichte aanpassingen van de informatiearchitectuur van alle deelnemers, de dienst en andere betrokken partijen, zijn noodzakelijk. Ook moet er meer standaardisatie in de werkwijze naar de deelnemers komen om de gevraagde efficiency-winst te kunnen behalen. Fase 1 van het plan Huis op Orde omvat middelen en activiteiten die moeten leiden tot een gedragen informatie- en applicatiearchitectuur voor de regio van de OMWB. Voor de uitvoering van de verbetermaatregelen van fase 2 is in de begroting 2016 een bedrag opgenomen van € 400.000. De start van fase 2 is voorzien medio 2016, na besluitvorming in het Algemeen Bestuur.

1.3 Financiële uitgangspunten

Beleidsmatige en financiële kaders met herijking bedrijfsplan

In 2012 is een bedrijfsplan voor de OMWB opgesteld met uitgangspunten voor de exploitatie. De begroting 2016 is gebaseerd op de Notitie herijking bedrijfsplan 2016. Gezien de situatie waarin de OMWB momenteel verkeert, ligt de nadruk op de financiële en bedrijfsmatige kaders. Beleidsmatige kaders zijn thans beperkt aan de orde. Eerst moet het huis op orde komen. Hierna geven we weer hoe de financiële uitgangspunten voor de begroting 2016 zijn verwerkt.

Startpositie

De begroting 2016 is opgebouwd vanuit met name de ervaringscijfers van de 2de bestuursrapportage 2015. Er zijn twee grote autonome ontwikkelingen toegevoegd: de stelselwijziging inzake vakantiegeld en de CAO-ontwikkeling. Overige nieuwe ontwikkelingen worden meegenomen in de eerstvolgende begrotingswijzigingen. Dat betreft:

- het besluit inzake de SSIB;
- de verschuiving BRZO van gemeenten naar provincie;
- de beperkte positieve afwijking tussen de concept werkprogramma's van afgelopen najaar en de inmiddels definitieve werkprogramma's;
- het verwerken van de oude hypotheke na validatie van de gegevens.

Een streep onder het verleden

Het is noodzakelijk de oude verschillen van inzichten uit de eerste jaren met financiële implicaties op te lossen. Een streep onder de oude hypotheke. De principes om de oude verschillen van inzichten op te lossen leiden tot consequenties voor een of meerdere deelnemers. Deze consequenties werken in sommige gevallen door naar de toekomst en zijn verwerkt in de begroting vanaf 2016. Het betreft:

- Correctie op de deelnemersbijdrage als in het verleden meer aan formatie werd ingebracht dan aan omzet is gegarandeerd. Bij betreffende deelnemers is de gegarandeerde omzet aangepast op de in 2013 ingebrachte formatie ;
- De werkplekvergoeding voor decentrale werkplekken bij de deelnemers is vanaf 2016 komen te vervallen;
- Alle direct productieve uren worden vanaf 2016 bij alle deelnemers op gelijke wijze in rekening gebracht
- De latende organisaties betalen de kosten, voortvloeiend uit het SBK voor het door hen overgedragen personeel, totdat betreffende medewerkers niet meer werkzaam zijn bij de OMWB
- Met deelnemers worden vanaf 2016 geen maatwerkafspraken gemaakt, als deze financiële gevolgen hebben voor alle deelnemers.

Werkwijze inputbegroting en bevoorschotting

De in de begroting opgenomen deelnemersbijdragen uit de verschillende programma's zijn verplichte bijdragen. De deelnemers leveren werk aan (in uren) voor de verplichte deelnemersbijdragen of meer. De bijdrage voor programma 3 wordt niet betrokken bij de realisatie van programma 1 en programma 2.

De deelnemersbijdragen worden als volgt bij voorschot in rekening gebracht:

- Programma 1 en 2   50% op 1 januari van het boekjaar, en
   50% op 1 juli van het boekjaar
- Programma 3   100% op 1 januari van het boekjaar

Laboratoriumkosten

De laboratoriumkosten (onderzoeks- en analysekosten) werden door de OMWB één op één doorbelast aan de deelnemer. Hier wordt door medewerkers van de OMWB tijd aan

besteed. Om deze uren op te vangen worden de laboratoriumkosten vanaf 2016 met een opslag doorbelast aan de deelnemer.

Urennormering en productiviteit

Per FTE uit het primaire proces gaan we uit van gemiddeld 1.350 direct productieve uren conform de financiële kaders en nog steeds conform het oorspronkelijke bedrijfsplan. Alle direct productieve uren worden in rekening gebracht/rechtstreeks gefactureerd aan de opdrachtgever. Onder de direct productieve uren vallen conform de nieuwe uitgangspunten voor de begroting:

- uren die medewerkers direct op een opdracht/zaak maken (controle/vergunning/advies etc.);
- operationele afstemming;
- coördinatie en werkverdeling;
- brancheplannen;
- meldingen;
- intake, administratieve verwerking en afhandeling van opdrachten;
- reisen.

In de tabel achter in dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van de urenverdeling.

Het is niet gewenst dat deelnemers die ver verwijderd zijn van de vestigingsplaats van de OMWB -Tilburg- meer betalen vanwege de grotere afstand. Eerder werden reisen nog direct gefactureerd aan de opdrachtgevers. In het vervolg ziet de OMWB de reisen als collectieve last en worden ze apart verantwoord. Via de oorspronkelijke verdeelsleutel voor collectieve taken brengen we de kosten ervan aan de deelnemers in rekening. Op basis van dienstreiskilometers is een inschatting gemaakt van 10.000 uren reistijd in het primaire proces. Dat is circa 50 uren per FTE in vaste dienst.

Formatie

De formatie van de OMWB voor 2016 is als volgt opgebouwd:

ORGANISATIEONDERDELEN	FORMATIE
Primaire proces / productie	
Kernformatie	202,6
Flexibele schil	25,4
Subtotaal primaire proces	228,0
Overhead / staf	
Kernformatie	56,7
Flexibele schil	7,0
Subtotaal overhead	63,7
TOTAAL FORMATIE	291,7

Primaire proces

De flexibele schil is 12,5 % van de kernformatie. De flexibele schil wordt in eerste instantie gevuld door de 200-uren regeling, waarbij eigen personeel vrijwillig maximaal 200 uren per jaar extra werkt zonder toeslagen en zonder opbouw van structurele rechten en door inzet van trainees. Pas in tweede instantie wordt ingehuurd. Vacatures binnen de kernformatie worden ingevuld, omdat inhuur op vacatures duurder is dan eigen personeel.

Overhead

De overhead omvat de directie en de staffuncties, maar ook de teamleiders van de productieteams, hun secretariële ondersteuning en de accountantmanagers. De overhead

verricht directietaken en ondersteunende werkzaamheden voor het hele primaire proces, inclusief de flexibele schil.

Indexatie lonen

Sinds eind januari 2016 is er een loonakkoord, waarmee de leden van de overlegpartners nog moeten instemmen. Het akkoord voorziet in een loonstijging van 3%. Dit betekent voor de OMWB een toename van de kosten van circa € 540.000. Omdat de OMWB hiervoor niet automatisch wordt gecompenseerd, moet de OMWB deze stijging verrekenen in de tarieven en de deelnemerbijdragen in de programma's 1 tot en met 3 hiermee verhogen. In de geraamde kosten en opbrengsten is hiermee al rekening gehouden.

Eenmalige kosten

Huis op Orde

De incidentele lasten van Huis op Orde voor fase 2 bedragen € 400.000 in 2016. Uitgaven voor fase 2 geschieden pas, nadat fase 1 is afgerond en nadat het AB toestemming heeft gegeven voor fase 2. De structurele lasten (kapitaallasten en exploitatielasten) van de ICT-investeringen in Huis op Orde zijn opgenomen in de geraamde structurele lasten van 2016 en verdere jaren.

alle bedragen * €					
1.000	Fase 1	Fase 2	Fase 3	Totaal	
Investeringen ICT	€ 240	€ 330	€ 480		
Huis op orde	€ 100	€ 400	€ 30		
Actieplan	€ 340	€ 730	€ 510	€ 1.580	

Wijziging stelsel vakantiegeld (nieuwe ontwikkeling)

Doordat de OMWB per 1-1-2017 het individueel keuzebudget voor (o.a.) het vakantiegeld invoert, dienen, volgens uitspraken van de commissie BBV uit december 2015 en januari 2016, eenmalig in 2016 zeven maanden vakantiegeld als last te worden genomen bovenop de reguliere kosten van één jaar vakantiegeld. De lasten hiervan worden op afgerond € 700.000 geraamd. Deze lasten zijn eenmalig opgenomen in de begroting 2016.

Algemene risicoreserve

Op het volgens de uitgangspunten uit de Herijking bedrijfsplan 2016 berekende uurtarief zetten we een opslag van gemiddeld € 2,- voor het vormen van een algemene risicoreserve. Hiermee kunnen we fluctuaties in het resultaat als gevolg van veranderingen in de omzet en andere oorzaken opvangen zonder dat dit voor de deelnemers tot onverwachte extra lasten leidt. Bij de raming van de extra opbrengst ten behoeve van de dotatie is voorzichtig gerekend met het aantal uren op basis van de verplichte deelnemerbijdrage / gegarandeerde omzet. De jaarlijkse dotatie bedraagt € 540.000. Hiermee wordt de reserve in drie jaar tot zijn maximum gevuld. Dit maximum bedraagt 5% van de begrote lasten, conform de door het AB vastgestelde nota reserves en voorzieningen. Hierbij is ervan uitgegaan dat de negatieve rekeningresultaten tot en met 2015 inmiddels zijn aangezuiverd door de deelnemers.

BOA-tarief

Het BOA-tarief was niet kostendekkend. De BOA-werkzaamheden zijn op mbo-niveau, maar werden voor € 19 per uur te weinig doorberekend. Vanaf 2016 wordt het MBO-tarief volledig gefactureerd. Gezien het verwachte aantal BOA-uren van 6000 kan dit maximaal € 114.000 extra opleveren. Omdat de BOA-uren nog niet concreet zijn gecontracteerd en er nog onzekerheid is over de opzet, voortgang en omvang van BOA-werkzaamheden,

wordt in de begroting 2016 geen rekening gehouden met deze extra opbrengst. Als hierover zekerheid bestaat zal dit via een begrotingswijziging worden aangepast.

Interne projecten

De OMWB wil anticiperen op nieuwe ontwikkelingen, zoals de nieuwe Omgevingswet, nieuwe diensten kunnen ontwikkelen die later geld opbrengen en de deelnemers daarover actief adviseren. Maar de OMWB moet ook uren besteden aan zaken die niet direct opbrengst opleveren. Zoals participatie in werkgroepen, in ICT-ontwikkelingen, in Huis op Orde, om interne verbeteringen bij de OMWB te kunnen realiseren. De OMWB zal elk intern project met argumenten aan het DB voorleggen. Het DB kan vervolgens aan het AB een voorstel met bijbehorende begrotingswijziging doen. Interne projecten worden ondergebracht in de collectieve taken.

Tekortsaldo

Het eerder aan het AB gepresenteerde tekort van circa € 3.400.000 is sinds het najaar van 2015 als volgt gewijzigd:

	STRUCTUREEL	INCIDENTEEL	TOTAAL
Startpositie oktober 2015	3.000.000	400.000	3.400.000
Stelselwijziging Vakantiegeld		700.000	700.000
CAO 2016*	200.000		200.000
TOTAAL	3.200.000	1.100.000	4.300.000

*Totale effect is € 540.000 waarvan in oktober 2015 al met € 340.000 rekening werd gehouden.

DEKKINGSMATREGELEN

Ter dekking van het tekort worden de volgende maatregelen voorgesteld. Deze zijn al verwerkt in de begroting.

Bezuinigingen OMWB en eenmalig frictiebudget deelnemers

De OMWB bezuinigt in 2016 op de interne bedrijfsvoering € 250.000. Dit groeit naar € 1.500.000 structureel vanaf 2018. Daarvoor zijn concrete maatregelen benoemd en toegewezen aan directieleden. Vanwege deze groei heeft de OMWB in 2016 eenmalig een frictiebudget van € 1.250.000 nodig van de deelnemers.

Budget voor transformatie organisatie en personele gevolgen

Voor deze transformatie en de personele gevolgen is € 1.000.000 nodig. Zowel in 2016 als 2017 wordt hiervoor € 500.000 extra deelnemerbijdrage gevraagd. Omdat de afwikkeling van de personele gevolgen meerdere jaren kan duren, worden nog niet bestede middelen tijdelijk in een transformatiereserve gestort.

Verbeterde directe productiviteit

Per saldo verbetert de productiviteit met name door niet langer interne projecten zonder dekking uit te voeren. Dat levert structureel € 465.000 op.

In rekening brengen coördinatie-uren

De OMWB kan de coördinatie-uren die noodzakelijk zijn om het werk te verrichten bij de meeste deelnemers niet in rekening brengen. Enkele deelnemers betalen deze wel. Zoals in de uitgangspunten is opgenomen, worden deze uren in het vervolg volledig in rekening gebracht. In de gemeenschappelijke regeling is opgenomen dat deze uren onder het landelijke basistakenpakket vallen. Dit levert structureel € 600.000 vergoeding op voor de gemaakte uren.

Verhogen tarief en deelnemerbijdrage

Het na voorgaande maatregelen resterende tekort, wordt gedekt door een tariefverhoging met gemiddeld € 2,36 per uur en een daarmee corresponderende verhoging van de totale structurele deelnemerbijdrage met € 635.000. Van deze tariefverhoging wordt circa € 1,80 veroorzaakt door het nieuwe loonakkoord van januari 2016.

Eenmalige lasten

De eenmalige lasten in de vorm van Huis op Orde en de stelselwijziging vakantiegeld worden in rekening gebracht bij de deelnemers. Om sterke fluctuaties in de tarieven te voorkomen - in 2016 een sterke extra stijging en in 2017 een daling - worden de genoemde grote incidentele lasten via een incidentele verhoging van de bijdrage aan de collectieve taken in programma 3, gedekt op basis van de oorspronkelijke verdeelsleutel. Programma 3 wordt daarom incidenteel verhoogd met € 2.850.000. Dit is verwerkt in de begroting.

Overzicht interne dekkingsmaatregelen 2016 in €

INTERNE MAATREGELEN	STRUCTUREEL	INCIDENTEEL
Bezuinigingen OMWB	250.000	
Verbetering van directe productiviteit, m.n. geen interne projecten meer	465.000	
Subtotaal interne dekking	715.000	

Overzicht externe dekkingsmaatregelen 2016 in €

EXTERNE MAATREGELEN	STRUCTUREEL DEELNEMER- BIJDRAGE P1 / P2 / P3	INCIDENTEEL DEELNEMER- BIJDRAGE P3
In rekening brengen coördinaties-uren	600.000	
Verhogen tarief/deelnemersbijdrage	635.000	
Frictiebudget bezuinigingen OMWB		1.250.000
In rekening brengen eenmalige extra last vakantiegeld		700.000
In rekening brengen eenmalige kosten Huis op Orde		400.000
Subtotaal externe dekking	1.235.000	2.350.000

Overzicht totaal voorgaande 2 tabellen

Totaal interne en externe dekking (totaal 2 tabellen)	1.950.000	2.350.000
Dotatie algemene reserve uit extra opslag tarief	540.000	
In rekening brengen eenmalige extra last transformatie		500.000
Totaal effect*	2.490.000	2.850.000

*Alle uurtarieven worden met 5,31% oftewel met gemiddeld € 4,36 verhoogd, waarvan € 1,80 gevolg is van het loonakkoord van januari 2016 en € 2,00 het gevolg is van storting in de algemene reserve.

Toelichting frictiebudget 2016

In de begroting is een frictiebudget opgenomen van € 500.000. In maart 2016 wordt gestart met het opstellen van een nieuw organisatieplan. De planning is dat het organisatieplan, inclusief OR-advies, voor de zomer 2016 ter besluitvorming wordt

aangeboden aan het bestuur, conform artikel 24 lid 4 van de GR. In het organisatieplan wordt de besteding van het frictiebudget beschreven. In algemene zin kan worden gemeld dat het frictiebudget wordt gebruikt voor mobiliteitstrajecten voor medewerkers. Bij de transformatie van de organisatie zal een deel van de flexibele schil worden omgezet in vaste formatieplaatsen. Een deel van de medewerkers kan worden omgeschoold en is op een andere plaats in de organisatie inzetbaar. Een aantal medewerkers zal boventallig worden. Met mobiliteitstrajecten wordt er op ingezet medewerkers naar ander werk te begeleiden en daarmee ww-verplichtingen te voorkomen. Dit doen we zoveel mogelijk in samenwerking met de deelnemers. Boventalligheid is het gevolg van het toekomstbestendig maken van de organisatie en niet het gevolg van afspraken uit het verleden.

Overzicht structurele dekkingsmaatregelen 2017 – 2019

MAATREGEL	2017	2018	2019
Bezuinigingen OMWB	750.000	1.500.000	1.500.000
Verbetering directe productiviteit, m.n. geen interne projecten meer	465.000	465.000	465.000
In rekening brengen coördinatie-uren	600.000	600.000	600.000
Verhoging tarief / deelnemerbijdrage	635.000	635.000	635.000
TOTAAL DEKKINGSMATREGELEN	2.450.000	3.200.000	3.200.000
Verhoging tarief incl. deelnemerbijdrage i.v.m. dotatie algemene reserve	540.000	540.000	540.000
TOTAAL EXTRA MIDDELEN	2.990.000	3.740.000	3.740.000

Hiermee is het tekort weggewerkt en ontstaat jaarlijks een overschot. Voor de begrotingssaldi van 2016 tot en met 2019 wordt verwezen naar het onderdeel 4.2 van de financiële begroting.

Opbouw productieve uren

Uren per fte primair proces

ONDERDEEL	DAGEN/ WEKEN	UREN	UREN	SUBTOTAAL UREN	TOTAAL UREN
Beschikbare dagen	52	36			1.872,00
Feestdagen	6	7,2	43,20-		
Werkgeversdagen*	3	7,2	21,60-		
				64,80-	
Beschikbare uren per jaar					1.807,20
Ziekteverzuim 4,8%			86,75		
Verlof			158,40-		
				245,15-	
Beschikbare uren					1.562,05
Ouderschapsverlof			10,2-		
Leeftijdsverlof			9,1-		
				19,3-	
Netto beschikbaar					1.542,75
<i>Indirect productief:</i>					
Opleiding en cursus			60-		
Verbetering interne processen			40-		
Team- en werkoverleg			50-		
Overleg HR-cyclus			8-		
Ondernemingsraad en			12,5-		

GO					
BHV			2,5-		
Keyuser			7,5-		
Huis op Orde			10-		
Subtotaal				190,5-	
					1.352,25
Afronding				2,25-	
Productieve uren					1.350,00

*Betreft 4 dagen. In 2016 valt 1 dag ervan echter op een feestdag.

2 Opdracht en ontwikkelingen

Deelnemers in de gemeenschappelijke regeling richten zich op de strategische beleidskeuzes en de bestuurstaken en ontwikkelen zich tot professionele opdrachtgevers. De omgevingsdienst voert dat beleid uit, adviseert vanuit ambtelijke deskundigheid en ontwikkelt zich tot professionele opdrachtnemer. Omgevingsdiensten kregen bij de oprichting tevens de opdracht van het Rijk om de kwaliteit van vergunningverlening en milieutoezicht fors te verbeteren, samen met partners als waterschap, veiligheidsregio, Openbaar Ministerie en andere omgevingsdiensten. Dat gebeurt al structureel voor het toezicht op risicovolle bedrijven (BRZO). Andere samenwerkingsinitiatieven zijn het opstarten van milieuzorg en veiligheidsteams voor grote bedrijfsterreinen en het delen van informatie voor informatiegestuurd toezicht. De omgevingsdienst geeft informatie en advies aan het Brabantbreed Platform Omgevingsrecht, voor een gezamenlijke aanpak van vraagstukken.

2.1 Opdracht en kaders

De omgevingsdienst is het *verlengstuk* van de provincie en de gemeenten voor –in hoofdzaak– wettelijke taken. We voeren deze taken –deels in (onder)mandaat– uit binnen de uitvoeringskaders.

- a. Voor de toezicht- en handhavingstaak geldt dat de deelnemers in afzonderlijke beleidsdocumenten (probleemanalyse en prioriteiten) hun jaarlijkse doelstellingen bepalen. De omgevingsdienst sluit hierbij aan op de lokale wensen én houdt rekening met de landelijke kwaliteitscriteria. Conform deze criteria ontwikkelen we voor de toezicht- en handhavingstaken jaarlijks een uitvoeringsprogramma. Basis daarvoor is de evaluatie van het uitvoeringsprogramma van het voorgaande jaar en een probleemanalyse en prioriteitstelling, rekening houdend met de aard en het naleefgedrag van bedrijven.
- b. Voor de vergunningverlening en wettelijke taken op het gebied van de specialismen (bodem, geluid, etc.) zijn de wettelijke eisen, waaronder lokale regelgeving, maatgevend, tenzij specifieke beleidsdoelstellingen zijn geformuleerd. Dit geldt eveneens voor de adviestaken.
- c. Voor de beleidstaken (ontwikkeling en uitvoering) zijn de lokale kaders leidend.

2.2 Trends en ontwikkelingen

De Omgevingswet

De invoering van de *Omgevingswet* in 2018 brengt ingrijpende veranderingen met zich mee. Deze nieuwe wet bundelt alle huidige wetten in het omgevingsrecht. Procedures worden eenvoudiger, logischer en minder bureaucratisch voor burgers en bedrijfsleven. De minister streeft ernaar de concepten van de uitvoeringsregelgeving in 2016 gereed te hebben voor de formele toetsing en de consultatiefase. De OMWB is, samen met de beide andere Brabantse omgevingsdiensten, VNG en IPO, actief bij de voorbereiding op de *Omgevingswet* en adviseert het bestuur over de ontwikkelingen en de gevolgen voor de uitvoering en de begroting.

Informatiegestuurd toezicht

De druk vanuit bedrijfsleven en deelnemers neemt toe om het toezicht intelligenter en meer risicogestuurd in te richten. Uit een in 2015 uitgevoerde inventarisatie van de lokale coalitieprogramma's blijkt dat onze deelnemers de vestigingsfactoren voor bedrijven willen verbeteren, en ondernemers en agrariërs meer ruimte willen geven. Om dit te realiseren én de kwaliteit van de leefomgeving op peil te houden wordt in 2016 het toezicht mede gebaseerd op de verantwoordelijkheid van de ondernemer (toepassing van het "high trust – high penalty" principe). Samen met de Universiteit van Tilburg, een brancheorganisatie en een aantal gemeenten, voert de OMWB onder de collectieve taak in 2016 twee proefprojecten uit om een nieuwe methodiek te ontwikkelen voor het

informatiegestuurd toezicht. De OMWB adviseert deze methodiek in 2016 op meerdere branches toe te passen, zodat de deelnemers ruim voor het einde van het begrotingsjaar een advies kunnen ontvangen over hun toezichtprogramma. Een intelligente uitvoering van het toezicht genereert ook informatie die het eenvoudiger maakt prioriteiten te stellen en bestuurlijke verantwoordelijkheid te nemen. Uitgangspunt is dat de kosten van het toezicht niet zullen toenemen.

De OMWB betreft het ondernemersdossier – door het ministerie van Economische Zaken ontwikkelde software waarmee ondernemers toezichtsinformatie gericht en sneller bij de overheid kunnen krijgen - bij het proefproject informatiegestuurd toezicht.

Informatie-uitwisseling milieuhandhaving

In opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Milieu is het Programma Informatie-uitwisseling Milieuhandhaving gestart (PIM). Dit heeft een ICT-architectuur opgeleverd met software voor data-uitwisseling tussen alle toezichtinstanties (ketenhandhaving). Aansluiting van omgevingsdiensten zal naar verwachting bij wet geregeld worden. Deze verplichting geldt voor bestuursorganen in het kader van de Wabo en omgevingsdiensten onderling, en met het OM en politie. De uit te wisselen gegevens betreffen alle gegevens die noodzakelijk zijn voor een doelmatig toezicht en doelmatige handhaving. Nu niet alle gegevens vrij uitwisselbaar zijn op grond van wet- en regelgeving, moeten organisaties expliciet toestemming krijgen om van Inspectieweet Milieu gebruik te maken. Houder en verantwoordelijke voor Inspectieweet Milieu is de minister voor Infrastructuur en Milieu, waarmee bindende afspraken worden gemaakt. Bij Algemene Maatregel van Bestuur wordt de verdeling van de kosten geregeld die het uitwisselingsplatform met zich mee zal brengen.

Landelijke handhavingsstrategie (LHS)

Tijdens het Bestuurlijk Omgevingsberaad van 4 juni 2014 is de eindversie van de Landelijke Handhavingsstrategie (*versie 1.7, 24/4/2014*) door het IPO en het Openbaar Ministerie aangeboden aan staatssecretaris Mansveld van Milieu. Daarbij spraken alle betrokken partijen zich uit voor implementatie van de LHS.

Handhavende instanties zoals overheden, omgevingsdiensten, het Openbaar Ministerie en de politie treden dan op een zelfde manier op bij geconstateerde overtredingen. Zo ontstaat een gelijk speelveld, wordt het rechtsgevoel gerespecteerd en blijft de leefomgeving veilig, schoon en gezond. Implementatie van de LHS betekent in de eerste plaats dat de bevoegde overheden de LHS vaststellen als eigen strategie of hun eigen strategie compleet in lijn brengen met de LHS. Implementatie van de LHS betekent in de tweede plaats dat de bevoegde overheden en hun handhavingsinstanties, waaronder de omgevingsdiensten, de LHS concreet gaan toepassen en leerervaringen gaan uitwisselen. De OMWB onderschrijft een uniforme wijze van handhaven en zal de partners op verzoek ondersteunen bij het implementeren van de LHS.

BRZO-taken

De OMWB voert het toezicht uit bij circa 70 Brzo-bedrijven. In het landelijke programma BRZO werkt de OMWB samen met de andere inspectiediensten aan uniformering en verbetering van het BRZO-toezicht, waaronder vergroting van de transparantie van de toezichtsinformatie. Samenvattingen van inspectieverslagen worden in overleg met het bevoegd gezag geschikt gemaakt voor publicatie, wat het vertrouwen in het toezicht moet vergroten. Het programma BRZO+ in Midden- en West-Brabant focust ook op de bedrijven die net buiten de BRZO-criteria vallen.

Ontwikkelingen rond vergunningverlening

Bij vergunningverlening springen twee ontwikkelingen in het oog: de door deelnemers en bedrijfsleven gewenste kortere procedures en de veranderende rol van de vergunningverlener door veranderende wetgeving.

In 2016 organiseren we samen met drie deelnemers en de Brabants-Zeeuwse werkgeversvereniging drie proefprojecten om het vergunningverleningproces –binnen de bestaande wetgeving– sneller te laten verlopen (de zogenoemde intentieverklaring). Met het omgevingsplan, een belangrijk onderdeel in de *Omgevingswet* (2018), krijgt het bevoegd gezag meer mogelijkheden bandbreedtes aan te brengen bij milieu-, bouw-, en externe veiligheidsnormeringen. Met de transitie van vergunningverlening naar integrale milieuzorg kunnen desgewenst de werkprogramma's met de zorgplicht op termijn uitgroeien tot milieuzorgplannen die meer dan alleen de VTH-taken omvatten.

Milieuklachten

Het aantal meldingen van milieuklachten is de laatste jaren toegenomen. De intake van deze klachten wordt uitgevoerd binnen het programma collectieve taken. Om tot reductie van het aantal klachten te komen werkt de OMWB samen met de andere Brabantse omgevingsdiensten aan het project Vermaatschappelijking Toezicht, om het contact tussen bedrijven en omwonenden zodanig te verbeteren dat meer wederzijds begrip ontstaat en klachten mogelijk gaan afnemen. Uiteindelijk kan dit leiden tot een afname van de toezichtslast.

Energie en duurzaamheid

Uit de lokale coalitieakkoorden blijkt dat energie en duurzaamheid bij veel deelnemers hoog op de politieke agenda's staan. Als onderdeel van de zorg voor de leefomgeving kan de OMWB de deelnemers daarin ondersteunen. De aanpak wordt gefinancierd uit het programma 'Duurzaam Door' van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. In de eerste plaats richten we ons op de verinnerlijking van duurzaamheid binnen de vergunningverlening en handhaving. Een voorbeeld hiervan is 'Energie bij de handhaving', een in 2014 samen met enkele gemeenten uitgevoerd proefproject. In 2016 richt de OMWB haar aandacht op de ontwikkeling van een regionaal duurzaamheidsknooppunt.

2.3 Nieuwe informatie-infrastructuur

Actielijn 2 van het plan 'Huis op Orde' richt zich op de opzet en uitvoering van een plan voor aanpassingen in de bedrijfsvoering en de onderliggende informatie- en applicatiearchitectuur. Analyse van de huidige situatie leidt tot de conclusie dat de mogelijkheden van de huidige systemen, systeeminrichtingen en processen, nog onvoldoende benutten. Daarnaast vereisen de zich permanent doorontwikkende wet- en regelgeving en nieuwe landelijke afspraken inzake milieuveiligheid dat deelnemers en dienst meegroeien om hieraan te kunnen voldoen. Daarvoor zijn gerichte aanpassingen nodig van de informatiearchitectuur van alle deelnemers, de dienst en andere betrokken partijen.

Er is besloten in fase 1 van het plan Huis op Orde middelen toe te kennen en activiteiten te ontplooiën die moeten leiden tot een gedragen informatie- en applicatiearchitectuur voor de OMWB-regio en hieraan een eerste invulling te geven. Afhankelijk van de besluitvorming, medio 2016, vindt verdere uitwerking en invulling in de vervolgfases plaats.

3 Beleidsbegroting

De taken van de OMWB zijn het in opdracht van gemeenten en provincie, individueel en collectief, uitvoeren van wettelijke taken en adviestaken op het terrein van milieu. Op een zo efficiënt mogelijke wijze en op een goed kwaliteitsniveau.

Op dienstniveau zijn afspraken gemaakt met de opdrachtgevers over inhoudelijke en financiële verantwoording. Naast het rapporteren van gegevens als zodanig, is ook het tijdig bespreken en tussentijds communiceren met de opdrachtgevers een belangrijk aspect. Van de dienst kunnen de opdrachtgevers verwachten dat de taakuitvoering conform de vastgestelde kwaliteitscriteria is.

Vergunningaanvragen moeten binnen wettelijke termijnen worden afgehandeld en meldingen moeten beoordeeld worden op juistheid en volledigheid. Beide procedures moeten geïntegreerd worden behandeld in het kader van de Wabo, waarbij er aansluiting moet zijn met de gemeentelijke loketten. De door de burgers en bedrijven ingediende documenten worden getoetst en kunnen bij volledigheid en juistheid leiden tot een vergunning die door het betreffende bevoegd gezag wordt verstrekt.

De OMWB houdt toezicht in overeenstemming met de vastgestelde dienstverlenings-overeenkomsten en werkprogramma's van de partners. Voor de provincie Noord-Brabant betekent dit het toezicht op de Wabo-brede taken en voor de gemeentelijke partners het toezicht op milieu. Daarbij wordt nadrukkelijk de samenwerking met de deelnemers gezocht. Bij toezicht wordt informatie verzameld over het feit of een activiteit voldoet aan de in de vergunning en/of algemene regels gestelde eisen. Waarna over de verzamelde informatie een oordeel wordt gevormd. Onder handhaving wordt verstaan: het overgaan tot het opleggen van (herstel)sancties indien uit het toezicht blijkt dat niet aan de gestelde eisen wordt voldaan.

De opgedragen taken binnen het omgevingsrecht worden jaarlijks in een werkprogramma per deelnemer vastgesteld. In dit werkprogramma is door de deelnemer een raming van de ureninzet per taak opgenomen. Het is voor deelnemers mogelijk in het werkprogramma na afstemming met de OMWB een buffer aan uren op te nemen waarmee flexibel kan worden ingespeeld op verzoektaken die in de loop van het jaar worden afgenomen.

Het is voor de deelnemers altijd mogelijk extra inzet buiten het werkprogramma af te nemen. Aan de hand van een acceptatieprocedure wordt bepaald of en onder welke voorwaarden extra inzet kan worden geleverd.

De werkprogramma's 2016 vormen de basis voor de begroting 2016 en verder. De totale omvang van de extra inzet buiten het werkprogramma is bij het opstellen van de begroting niet bekend.

3.1 Programmabegroting

3.1.1 Programmadeel 1: vergunningverlening, toezicht en handhaving

Programmadeel 1 bestaat uit de wettelijke taken op het terrein van milieu, de zogenaamde VTH-milieutaken. Voor dit programmadeel vormen de werkprogramma's van gemeenten en provincie, de afspraken met de andere Brabantse omgevingsdiensten, het uitgangspunt van het 'gelijke speelveld' en de afspraken voor de landelijke uitvoering BRZO- en VTH-taken (BRZO-OD's) de basis.

In de uitvoering van dit programmadeel zijn verbeterpunten en aanbevelingen opgenomen vanwege aanbevelingen uit een aantal onderzoeken, zoals de onderzoeken BRZO-vergunningen (2013), Inspectierapport IBT omgevingsrecht (naar aanleiding van

de brand bij ELD in 2014), en het onderzoek van Eijlander en Mans over provinciale vergunningverlening, handhaving en toezicht (2011 – 2012).

Voor ongeveer 25.000 inrichtingen, verschillende evenementen en het buitengebied:

- verleent de OWMB jaarlijks circa 600 vergunningen;
- beoordeelt de OMWB circa 1.400 meldingen;
- voert de OMWB circa 5200 controles uit.

Hieruit vloeien bezwaar- en beroepprocedures, handhaving (circa 500 handhavingzaken) en strafrechtelijke onderzoeken voort. Van de circa 7.000 milieuklachten en ongewone voorvallen, wordt in de regel 40% binnen en 60% buiten kantoortijd ingediend. Naast de controles bij bedrijven beoordelen we ook meldingen in het kader van het *Besluit bodemkwaliteit* en in het kader van *asbest* en houden we toezicht op basis van deze meldingen.

3.1.2 Programmadeel 2: adviezen en projecten

In programma 2 brengen deelnemers aan de hand van het werkprogramma de adviestaken op het terrein van milieu en overige taken uit het omgevingsrecht in. Deze zogenaamde verzoektaken omvatten de (milieu)metingen, adviezen en projecten op het gebied van bijvoorbeeld BRZO, geluid, bodem, (afval)water, lucht, asbest, communicatie, juridische zaken, bouwtaken, ruimtelijke-planvormingsprocessen, externe veiligheid, duurzaamheid, energie en omgevingsbeleid.

Deze taken hebben vaak een wettelijke grondslag of zijn onderdeel van beleidsambities.

In 2016 verwachten we op basis van uitgevoerde werkprogramma's van voorgaande jaren circa 4.000 verzoeken en vragen voor onderzoek en advies af te handelen, waaronder:

- het verbod op asbestdaken;
- milieuadvisering voor RO;
- energie;
- aanleg van gesloten bodem en energiesystemen (VTH 2.03);
- onderzoek en advies afvalwater (VTH 2.07);
- toezicht afvalwater bij Horeca (VTH 2.07);
- programma luchtkwaliteit, preventieve geluidsmetingen en onderzoek naar de aanwezigheid van legionella in koeltorens;
- implementatie en doorontwikkeling van GIS en onderhoud en eventuele uitbreiding e-nose-netwerk;
- begeleiding in de voorbereiding op de *Omgevingswet*.

3.1.3 Programmadeel 3: collectieve taken

Het programma voor de collectieve taken wordt jaarlijks door de deelnemers vastgesteld. In tegenstelling tot voorgaande jaren zijn in 2016 resultaatverplichtingen in dit programma opgenomen. De activiteiten en projecten worden met duidelijke kaders projectmatig uitgevoerd. Aan de hand van voortgangsrapportages worden de deelnemers elk kwartaal geïnformeerd.

Het programma bestaat grofweg uit:

- klachten- en crisisorganisatie, inclusief de 24/7 bereikbaarheid;
- (bestuurlijke) samenwerking met partners, zoals OM, veiligheidsregio, waterschappen, andere omgevingsdiensten;
- kennisuitwisseling en kennisoverdracht;
- voorbereidingen naar informatie gestuurd (risico gestuurd) toezicht en handhaving.

Een belangrijk onderdeel in het programma is de omgevingsanalyse 2016. Bij de deelnemers en het bestuurlijk platform omgevingsrecht (BPO) wordt in 2016 opgehaald welke thema's op middellange termijn in het programma moeten worden opgenomen.

3.1.4 Programmadeel 4: overige exploitatiekosten

In programma 4 zijn de werkzaamheden die buiten voorgaande programma's vallen ondergebracht.

Het gaat hierbij om de levering van producten en diensten aan zowel deelnemers als niet-deelnemers via derden. Het betreft hier onder andere de kosten voor luchtkwaliteitsmetingen, laboratoriumkosten en kosten van e-noses. Ook subsidieprojecten zijn in dit programma opgenomen. De kosten van de levering als ook de incidentele kosten (kosten om te komen tot contractafspraken) en structurele kosten (kosten voor coördinatie en overhead) van de organisatie worden vanaf 2016 aan de deelnemers doorbelast.

3.2 Paragrafen

De volgende paragrafen laten een dwarsdoorsnede zien van de financiële aspecten van de begroting. Het gaat vooral om de beleidslijnen voor beheersmatige aspecten die grote financiële gevolgen kunnen hebben of die van belang zijn voor uitvoering van de programma's. In overeenstemming met het BBV zijn de volgende paragrafen van toepassing:

- financiering;
- weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- bedrijfsvoering.

3.2.1 Financiering

In deze paragraaf gaan we in op ontwikkelingen en uitgangspunten voor de kasgeldlimiet, de rente, de geldleningen en het treasury-beleid. De paragraaf beoogt – in samenhang met de financiële verordening – inzichten te bieden voor het sturen en beheersen van de financieringsfunctie. De doelstellingen van de treasury-functie zijn in het treasury-statuuut geconcretiseerd voor de deelgebieden risicobeheer, financiën en kasbeheer. De voornaamste doelstellingen zijn het beperken van financiële risico's en het verbeteren van het renteresultaat.

Schatkistbankieren

Overheden mogen sinds 2014 tegoeden uitsluitend bij het Rijk of andere decentrale overheden wegzetten. Dit is primair bedoeld om de staatsschuld terug te dringen. De OMWB verwacht in 2016 geen of zeer beperkte liquiditeitsoverschotten.

Leningen en kredietfaciliteiten

De dienst heeft twee langlopende leningen afgesloten:

Verstrekker	schuld per 1-1-2016	jaarlijkse aflossing	rente
BNG	2.800.000	700.000	0,8 %
Gemeente Tilburg	642.000	214.000	4,25 %

De lening van de gemeente Tilburg is begin 2016 volledig afgelost. Na een besluit over de afwikkeling van de tekorten over 2014 en 2015 wordt bekeken of een aanvullende, langlopende lening noodzakelijk is voor de financiering van de investeringen 2016.

Bij de BNG heeft de OMWB op de lopende rekening een kredietfaciliteit van 2,2 miljoen. Hiervan wordt regelmatig gebruikgemaakt.

Rentevisie

Verantwoorde financieringsbeslissingen vereisen een goede inschatting van de renteontwikkelingen. Onderscheiden worden rente voor kortlopende leningen (≤ 1 jaar) en rente voor langlopende leningen (≥ 1 jaar). De ontwikkeling van de korte rente is afhankelijk van de inflatie. De hoogte van de lange rente wordt vooral bepaald door de economische groei. Voor de begroting 2016 is gekozen voor een rente van 1% voor kortlopende leningen, en 2,25 % voor de langlopende leningen.

Renterisicobeheer

Algemene uitgangspunten voor het renterisicobeheer:

- geen overschrijdingen van de renterisiconorm conform de *Wet financiering decentrale overheden*;
- afstemming van nieuwe leningen/uitzettingen op de bestaande financiële positie en de liquiditeitsplanning;
- maximale afstemming van de rentetypische looptijd en het renteniveau van de betreffende lening/uitzetting op de actuele rentestand en de rentevisie.

Kasgeldlimiet

Met de kasgeldlimiet stelt de Wet fido een norm voor het maximumbedrag voor de financiering van de bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar). De kasgeldlimiet voor gemeenschappelijke regelingen is 8,2% van het begrotingstotaal.

Voor de berekening van de kasgeldlimiet komen de volgende posten in aanmerking:

- de opgenomen gelden met een oorspronkelijke rentetypische looptijd van minder dan één jaar;
- de schuld in rekening-courant;
- de voor korter dan één jaar ter bewaring in de kas gestorte gelden van derden, en overige geldleningen die geen onderdeel zijn van de vaste schuld.

Deze posten worden verminderd met het gezamenlijk bedrag van:

- de contante kasgelden;
- de tegoeden in rekening-courant;
- de overige uitstaande gelden met een rentetypische looptijd van korter dan één jaar.

3.2.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In deze paragraaf worden de risico's van de OMWB financieel vertaald en afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit om risico's af te dekken.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen van een organisatie is de mate waarin zij in staat is risico's op financiële tegenvallers op te vangen met het doel haar taken te kunnen voortzetten. In beginsel hoeft de OMWB daarvoor niet zelf te beschikken over een buffer. Er kan immers, indien noodzakelijk, een beroep gedaan worden op de deelnemers. Dit is echter niet wenselijk.

Het weerstandsvermogen geeft robuustheid van de financiële huishouding weer. Het beoordelen daarvan vergt inzicht in de omvang van de risico's en de aanwezige weerstandscapaciteit.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de beschikbare weerstandscapaciteit gedeeld door de berekende benodigde weerstandscapaciteit op basis van het vastgestelde risicoprofiel.

$$\text{Weerstandsvermogen} = \frac{\text{beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{benodigde weerstandscapaciteit (risicoprofiel)}}$$

Als beleidsdoelstelling voor het weerstandsvermogen is een ratio voor het weerstandsvermogen opgenomen. De OMWB streeft naar een ratio van 1,0-1,4.

In het algemeen wordt een ratio van 0,8 tot 1,0 als matig bestempeld; een ratio boven 1,4 als ruim voldoende.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen waarover een organisatie beschikt om de financiële gevolgen van de onderkende risico's te kunnen dekken. Er moet dan gedacht worden aan onbenutte ruimte in de reguliere begroting, vrij aanwendbare reserves en eventuele stille reserves die te gelde kunnen worden gemaakt.

De OMWB beschikt over twee reserves:

- *Algemene reserve*
Deze reserve heeft als gevolg van het negatieve rekeningresultaat van 2014 een negatief saldo van € 1.009.000.
- *Reserve huisvesting*
Deze bestemmingsreserve heeft een saldo van € 249.000. Omdat ieder jaar een vrijval plaatsvindt ten gunste van de exploitatie en deze vrijval is verwerkt als dekkingsmiddel in de begroting 2016 en de meerjarenramingen, is deze reserve niet inzetbaar voor de weerstandscapaciteit.

Benodigde weerstandscapaciteit op basis van het risicoprofiel

De geïnventariseerde risico's met daarbij het ingeschatte maximum schadebedrag en de inschatting van de kans op optreden, leveren gezamenlijk de omvang van de benodigde weerstandscapaciteit op.

Tabel: Geinventariseerde risico's

Nr	Risico's	Maximale bedrag schade	Kans op optreden risico	Gewogen risico	Gewogen risico (minimaal) na toepassen flexschil
	Opbrengsten				
1	Omzet niet deelnemers daalt	€ 180.000	30%	€ 54.000	€ 1.080
2	Minder taken uitgevoerd door achterlopen opdrachtgevers	€ 250.000	70%	€ 175.000	€ 35.000
3	Minder taken uitgevoerd door achterlopen OMWB	€ 250.000	70%	€ 175.000	€ 35.000
4	Niet betalen facturen door verschillen van inzicht tussen opdrachtgever en opdrachtnemer	€ 500.000	50%	€ 250.000	€ 250.000
5	Vershil van mening over wijze van afrekenen VVGB-gelden	€ 1.000.000	50%	€ 500.000	€ 100.000
	Productiviteit				
6	Lagere productiviteit	€ 650.000	30%	€ 195.000	€ 195.000
7	Ziekteverzuim	€ 200.000	30%	€ 60.000	€ 60.000
8	Mismatch kwaliteit personeel en vraag opdrachtgevers	€ 200.000	50%	€ 100.000	€ 100.000
	Kosten				
9	Hogere kosten dan begroot	€ 500.000	70%	€ 350.000	€ 350.000
10	Hogere rentekosten door hogere financieringsbehoefte	€ 6.000	30%	€ 1.800	€ 1.800
11	Hogere rentekosten door hogere rente	€ 54.000	10%	€ 5.400	€ 5.400
	Totaal	€ 3.790.000		€ 1.866.200	€ 1.133.280

Het risicoprofiel is dan als volgt:

Gevolgklasse	Kans 1: < 10%	Kans 2: 10% - 30%	Kans 3: 30% - 50%	Kans 4: 50% - 70%	Kans 5: 70% - 90%
Score 6: > 1.000.000					
Score 5: >0,5 mln - € 1,00 mln.		6	5		
Score 4: > 0,25 mio. - € 0,50 mln.			4	9	
Score 3: > 0,15 mio. - € 0,25 mln.		1 en 7	8	2 en 3	
Score 2: > € 0,10 mln. - € 0,15 mln.					
Score 1: tot en met € 0,1 mln.		10 en 11			

De nummers 1 tot en met 11 corresponderen met de risico's 1 tot en met 11 in het overzicht boven het risicoprofiel

Beoordeling beschikbaar weerstandsvermogen

Op basis van de beschikbare weerstandscapaciteit – die voor de OMWB op dit moment niet aanwezig is door het negatieve eigen vermogen – en de berekende benodigde weerstandscapaciteit op basis van het risicoprofiel, kan het weerstandsvermogen worden berekend.

$$€ 0,00 / € 1.866.200 = 0$$

In de beleidsmatige en financiële kaders voor de begroting 2016 waarbij het bedrijfsplan uit 2012 wordt herijkt worden diverse voorstellen gedaan. Evenzo geldt dit voor het voorstel inzake de oude hypotheke. De begroting 2016 is mede gebaseerd op deze kaders en voorstellen. Indien deze kaders en voorstellen niet door het AB worden overgenomen wordt het risicoprofiel van deze begroting aanmerkelijk groter. Het zou leiden tot de volgende toenames:

maximaal bedrag schade: + € 3.790.000
gewogen risico: + € 1.866.200
gewogen risico na toepassen flexschil: + € 1.133.280

Toelichting op de risico's

1. Omzet niet deelnemers daalt

De OMWB levert ook diensten buiten de eigen regio, onder meer aan gemeenten in Zeeland en de RUD Zeeland. De verwachting is dat de RUD Zeeland steeds meer zelf zal gaan doen. Ook omdat de OMWB zich de afgelopen jaren gefocust heeft op de deelnemers, loopt de omzet van niet-deelnemers naar verwachting terug. Het risico dat dit zich sneller voordoet dan geraamd, schatten we in als beperkt.

Maatregelen

Als de OMWB er voor kiest de acquisitie bij niet-deelnemers te intensiveren, kan dat de omzet na enige tijd weer doen toenemen.

Het werken met een flexibele schil verkleint de omvang van de schade. Als minder inhuur (flexibele schil) een eventueel verlies van omzet kan opvangen, dan bedraagt het verlies uitsluitend de gemiste dekkingsbijdrage voor de overhead van 20% van de gemiste omzet.

De omzet van niet-deelnemers is voorzichtig geraamd in de begroting. Ook hierbij geldt dat door de verschuiving van de verantwoordelijkheid voor de BRZO-taken van gemeenten naar provincie, we per saldo meer omzet verwachten. Dit kan de omzet positief beïnvloeden. Daar is echter nog geen zekerheid over.

2. Minder taken uitgevoerd door achterlopen opdrachtgevers of opdrachtnemer

Als een opdrachtgever achterloopt bij het verstrekken van opdrachten conform het werkprogramma, voor zover deze reiken boven de verplichte deelnemerbijdrage, behalen we minder omzet dan gepland. Ervaring leert dat de kans hierop redelijk hoog is.

Maatregelen

Accountmanagement intensiveert de sturing op realisatie van de werkprogramma's door de opdrachtgevers.

Het werken met een flexibele schil verkleint de omvang van de mogelijke schade. Als minder inhuur (flexibele schil) een eventueel verlies van omzet kan opvangen, dan bedraagt het verlies uitsluitend de gemiste dekkingsbijdrage voor de overhead van 20% van de gemiste omzet (max. € 50.000).

3. Minder taken uitgevoerd door achterlopen opdrachtnemer OMWB

Als de OMWB achterloopt op het werkprogramma, wordt minder omzet gehaald dan gepland.

Maatregelen

Met ingang van 2016 gaat de OMWB intern meer sturen op productie en planning in plaats van bijna alleen op uren.

Het werken met een flexibele schil verkleint de omvang van de mogelijke schade. Als minder inhuur (flexibele schil) een eventueel verlies van omzet kan opvangen, bedraagt het verlies uitsluitend de gemiste dekkingsbijdrage voor de overhead van 20% van de gemiste omzet (max. € 50.000).

4. Niet betalen facturen door verschillen van inzicht tussen opdrachtgever en opdrachtnemer

In de afgelopen jaren waren niet alle afspraken tussen de OMWB en opdrachtgevers over de inhoud van de verstrekte opdrachten duidelijk. Dit leidde tot het niet volledig accepteren en betalen van facturen. Discussies gaan daarom onder meer over de hoeveelheid geleverde uren in relatie tot de opdracht en niet naar tevredenheid van de opdrachtgever uitgevoerde taken. In 2013 en 2014 zijn daarvoor voorzieningen getroffen. Binnenkort worden hiervoor verbetermaatregelen geïmplementeerd, maar dat zal zeker in het begin niet alle onduidelijkheden direct uitsluiten. De maximale omvang wordt daarom op € 500.000,- ingeschat en de kans op optreden wordt daarom op 50% ingeschat.

Maatregelen

De OMWB neemt maatregelen om te komen tot duidelijke afspraken en duidelijke informatievoorziening. Met name voor het beter vastleggen en formaliseren van de afspraken (onder meer door een intakeformulier te gaan hanteren), het controleren van data, tijdig factureren en het opnemen van meer informatie op de factuur.

*5. Verschil van mening over wijze van afrekenen VVGB-gelden**

Drie gemeenten hebben bezwaar gemaakt tegen het verplicht bij de OMWB besteden van de volledige VVGB-gelden. Deze zaak ligt bij de Minister van BZK voor een advies. Twee van de drie gemeenten hebben aangegeven, ongeacht de uitkomst, de gemeenteraad om een definitief besluit te vragen. Als deze gemeenten in het gelijk worden gesteld, zal de OMWB ook de andere deelnemers een deel van de VVGB-gelden terug geven. Dit zou een daling van de omzet van € 1,5 miljoen voor de OMWB betekenen. Omzet waarvoor bij oprichting wel mensen zijn ingebracht door de provincie Noord-Brabant. Dit tekort moet dan achteraf worden opgelost door het collectief. De uitkomst is ongewis. Daarom stellen we de kans op optreden op 50%.

*VVGB betreft een 'verklaring van geen bedenkingen'. Deze moest een onderneming tot 1 januari 2014 bij de provincie aanvragen, naast de vergunning die van de gemeente nodig was. Per 1 januari zijn de bevoegdheden overgeheveld naar de gemeentes, en geven de gemeenten de volledige omgevingsvergunning af.

Maatregelen

Het blijven werken met een flexibele schil verkleint de omvang van de schade aanzienlijk. Als minder inhuur (flexibele schil) een eventueel verlies van omzet kan opvangen, dan bedraagt het verlies uitsluitend de gemiste dekkingsbijdrage voor de overhead van 20% van de gemiste omzet (max. € 200.000).

6. Lagere productiviteit

De productiviteitsramingen in de begroting 2016 (concreet de declarabele uren) zijn gebaseerd op nauwkeurig onderzoek van realisatiecijfers. Er is echter altijd een risico dat de gehanteerde uitgangspunten in 2016 anders worden gerealiseerd. Een daling van de productiviteit heeft grote invloed op de exploitatie van de OMWB. Wij schatten de maximale omvang van een lagere productiviteit in op 50 uren per jaar per FTE voor maximaal 200 FTE's. Als dit zich voordoet, is inhuur noodzakelijk om het werkaanbod te kunnen uitvoeren. De kosten daarvan ramen wij op gemiddeld € 65,- per uur. Door de realistische ramingen en doordat we nu sturen op productiviteit en declarabiliteit, schatten we de kans op optreden in op 30%.

Maatregelen

Wij ramen de productiviteit en declarabiliteit in de begroting 2016 zo realistisch mogelijk op basis van ervaringscijfers. Wij sturen strak op productiviteit en declarabiliteit met behulp van periodieke interne reviews.

7. Ziekteverzuim

Wij houden in ramingen rekening met een ziekteverzuim van 4,8%. Het ziekteverzuim op basis van september 2015 bedraagt 6,38%. Een deel van het langdurig verzuim heeft een relatie met de overgang van de voorgangers van de OMWB naar de OMWB. Een hoger ziekteverzuim verwachten wij niet, maar het risico is niet uit te sluiten. De maximale kosten van vervanging door meer ziekteverzuim dan geraamd, schatten wij in op € 200.000. Omdat de overgangsprikelen achter ons liggen, schatten wij de kans op optreden op 30%.

Maatregelen

Het management reageert direct op ziektemeldingen. Dit wordt ondersteund met specifieke software. Langdurig verzuim krijgt extra aandacht en we bevorderen succesvolle re-integratie. Om maatregelen te kunnen nemen op het hoge verzuim in de primaire formatie terug te dringen, wordt tijdelijk een budget van 1% aan de personeelskosten toegevoegd. Er wordt toegewerkt naar de gestelde gebruikelijke norm van 4,8%, waarmee in de berekening van de productienorm rekening is gehouden. Het terugbrengen van het huidige ziekteverzuim is een risico als dat niet binnen afzienbare tijd 4,8% is.

8. Mismatch tussen kwaliteit personeel en vraag van opdrachtgevers

Als dit zich voordoet, leidt dit in het algemeen alleen tot verliezen als de betreffende medewerker niet op andere opdrachten declarabel inzetbaar is. Op basis van ervaringen schatten wij de kans van optreden in op 50%.

Maatregelen

Het aanhouden van een flexibele schil verkleint dit risico. Verder zal de OMWB daar waar sprake is van structurele mismatches, deze proberen weg te werken door opleiding, omscholing en desnoods mobiliteitsmaatregelen.

9. Hogere kosten dan begroot

Er bestaat een risico op overschrijding van budgetten voor kosten. Dat is in voorgaande jaren met name met inhuur het geval geweest. Ten dele stonden daar opbrengsten tegenover, maar niet in alle gevallen. Door veranderende eisen in wetgeving en in opvattingen in de maatschappij en bij deelnemers kunnen hogere kosten onvermijdelijk blijken, bijvoorbeeld voor opleidingen en ICT.

Maatregelen

Inhuur kan alleen plaatsvinden binnen het budget of als er extra opbrengsten tegenover staan die de kosten dekken. In de begroting wordt een match gemaakt tussen voor de productie noodzakelijke uren en de beschikbare uren, zodat de noodzakelijke inhuur te berekenen is. Dat beperkt het risico van overschrijding in de productie. Gezien het ontwikkeltraject van de OMWB is overschrijding bij de overhead niet uit te sluiten. Op basis hiervan wordt de kans op 70% ingeschat.

10. Hogere rentekosten door hogere financieringsbehoefte

De OMWB financiert veel kosten voor. Voor de programma's 1 tot en met 3 worden voorschotten gevraagd. Voor alle andere opdrachten financiert de OMWB in het algemeen de kosten voor. De OMWB financiert ook de aanzienlijke compensabele BTW die wordt doorgeschoven naar de deelnemers. Het risico bestaat dat de financieringsbehoefte stijgt door uitblijvende betalingen van opdrachtgevers. De kans hierop schatten wij in als beperkt. Gezien de huidige extreem lage rente zijn de kosten verwaarloosbaar.

Maatregelen

De OMWB zal voorstellen doen om voor meer zaken voorschotten te vragen en om meer zaken tussentijds te factureren. Het debiteurenbeleid is inmiddels aangescherpt om de betalingstermijnen te verkorten.

11. Hogere rentekosten door hogere rente

Er bestaat een risico dat de rente omhoog gaat. Gezien de hoge overheidsschulden, de wens de euro laag te houden in waarde en de krimpende wereldeconomie, wordt de kans op een substantiële renteverhoging binnen 1 jaar erg laag ingeschat. In het risico is gerekend met een rente van 1% op een aanmerkelijke hogere financieringsbehoefte dan waar nu mee wordt gerekend (risico 10). Overigens wordt voor de langere termijn uiteindelijk wel een verhoging van de rente verwacht.

Maatregelen

De OMWB minimaliseert de rentekosten door zoveel als mogelijk qua kasgeldlimiet, kort te lenen.

Financiële kengetallen

Met ingang van de begroting 2016 schrijft het BBV voor dat in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing een verplichte basisset van vijf financiële kengetallen moet worden opgenomen. Doel daarvan is inzicht te geven in de financiële positie van de organisatie.

Tabel: financiële kengetallen

Kengetal	Jaarrekening 2014	Begroting 2015	Begroting 2016
Netto schuldquote	-6,9 %	niet beschikbaar	6,8 %
Solvabiliteitsratio	-3,6 %	niet beschikbaar	24 %
Structurele exploitatieruimte	-2,2%	0,3%	-2,9%
Grondexploitatie*	-	-	-
Belastingcapaciteit*	-	-	-

*niet van toepassing voor de OMWB

Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en aflossingen op de exploitatie. Netto wil zeggen dat van de schulden eventueel uitgezette gelden zijn afgetrokken. De schuldenlast wordt vervolgens uitgedrukt in een percentage van de begrotingsomvang exclusief mutaties reserves.

Solvabiliteit

Met de solvabiliteit wordt aangegeven hoe groot het aandeel is van het eigen vermogen in het totaal van de passiva. Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de OMWB in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger deze ratio, hoe groter de weerbaarheid van de organisatie.

Structurele exploitatieruimte

Door het zuiveren van de incidentele lasten en baten en de mutaties in de reserves, ontstaat het beeld in hoeverre er sprake is van een structureel sluitende begroting. De structurele lasten en baten worden in dit kengetal uitgedrukt als een percentage van de totale baten (voor mutaties reserve) van het betreffende jaar. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

3.2.3 Bedrijfsvoering

Deze paragraaf geeft inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens voor de bedrijfsvoering, aan de hand van de onderdelen personeel en organisatie, informatietechnologie en rechtmatigheid.

Personeel en organisatie

Voor HRM is 2016 het jaar van de doorontwikkeling:

- *Organisatieontwikkeling*
De OMWB wil een aantrekkelijke werkgever zijn, waar de medewerkers graag werken. En de OMWB wil beschikken over een zakelijke bedrijfscultuur, met efficiency en een klantgerichte manier van werken als standaard. Het sleutelwoord in de organisatieontwikkeling is verbinding; een sterke(re) verbinding tussen medewerkers onderling (intern gericht) enerzijds en tussen de OMWB en de eigenaren / opdrachtgevers (extern gericht) anderzijds, verdient aandacht.
- *Organisatiestructuur*
Behalve de cultuur vraagt ook de structuur aandacht. De verwachting is dat in 2016 een nieuwe organisatiestructuur wordt gekozen. HRM zal het doorvoeren van die structuurverandering beleidsmatig en operationeel begeleiden.
- *Managementdevelopment*
Het leidinggevend kader speelt een cruciale rol bij veranderingen in organisaties. Het vervult een voorbeeldfunctie en kan de randvoorwaarden scheppen voor een succesvolle verandering. Daarom gaan we in 2016 door met het ontwikkelen van het management, zowel door opleiding en coaching als door het leren via nieuwe leertechnieken.
- *Strategische personeelsplanning*
In 2015 is gestart met de strategische personeelsplanning. Het doel is om een dynamisch en flexibel personeelsbestand te creëren. Dat is nodig om de in- en externe veranderingen die de komende jaren op ons zullen afkomen, goed op te vangen. Door strategische personeelsplanning kan de OMWB tijdig inspelen op die veranderingen, zodat het personeel duurzaam inzetbaar blijft.
- *Mobiliteit- en generatiemanagement*
Om een gezond personeelsbestand te creëren en te houden, is mobiliteit in de organisatie gewenst. De OMWB-medewerkers hebben een hoge gemiddelde leeftijd en een lange 'verblijfsduur' op hun functies. Generatiemanagement richt zich op verbreding en verdieping in het denken over inzetbaarheid, loopbaanontwikkeling en mobiliteit in alle levensfasen.
- *Opleiden*
In een kennisintensieve organisatie als de OMWB is het belangrijk dat medewerkers zich kunnen blijven bijscholen en ontwikkelen. Het strategische opleidingsbeleid zetten we daarom voort.

Informatietechnologie

Na een periode met de focus op het continueren van de IT-dienstverlening binnen de bestaande inrichting en samenstelling van de informatievoorziening, is een kentering ingezet. Op basis van een strategische toekomstrichting voor de IT-voorziening, is nu binnen de kaders van Huis Op Orde, fase 1, een aantal acties ingezet. Door efficiency- en effectiviteitsverbeteringen voor de hele organisatie brengen we de basis op orde. We doen dit in overleg en afstemming met de deelnemers. Er wordt een aanpassing in de samenwerkingstructuur doorgevoerd om de beschikbare kennis en ervaring bij onze deelnemers aan te spreken.

Door een structurele reductie van het aantal incidenten in de applicaties wordt, binnen de IT-bezetting capaciteit vrijgespeeld. Deze wordt ingezet voor verbetering van het inrichtingenbestand, aansluiting op basisregistraties, in uren voor opleiding van IT-medewerkers, heldere rapportages en dashboards, en het onder architectuur updaten en verbeteren van de inrichting van de informatievoorziening. Het bestaande applicatielandschap (SBA, Exact) blijft de basis.

Daarnaast werken we aan een goede archiefwaardige documentmanagementoplossing en een geografisch informatiesysteem (GIS), dat aansluit bij het initiatief van GEO-Brabant. Beide zijn onontbeerlijke om te kunnen voldoen aan wet- en regelgeving en aan de vraag van onze deelnemers.

Additioneel maken we een eerste aanzet voor een gegevensmodel voor de OMWB en de uitwisseling met ketenpartners. Dit gegevensmodel wordt geoperationaliseerd in een uiterst rudimentaire gegevensmagazijn-oplossing als eerste stap naar de *Omgevingswet*.

Ten slotte wordt een low-costbeheersysteem in gebruik genomen voor de meldingen, bedoeld voor een efficiënte en effectieve afhandeling van incidenten, serviceverzoeken en wijzigingsvoorstellen. Dit met minimale aanpassing en inspanning, gebruikmakend van een good practice standaardinrichting.

Rechtmatigheid

Het normenkader voor rechtmatigheid wordt jaarlijks vastgesteld in het controleprotocol. Voor 2016 is dit normenkader gelijk aan 2015. Dit vermeldt:

'... de goedkeuring- en rapporteringtoleranties bij de controle op rechtmatigheid worden vastgesteld conform de wettelijke richtlijnen (1% voor fouten en 3% voor onzekerheden).'

Hier moet de gehele organisatie aan voldoen. Zo wordt voldaan aan de eisen voor rechtmatigheid. Ten aanzien van het voorwaardencriterium vindt voor de interne regelgeving een toets plaats naar de hoogte, de duur en de doelgroep/het object van financiële beheersbehandelingen, tenzij tegenover derden (bijvoorbeeld in toekenningbeschikkingen) aanvullende voorwaarden met directe financiële consequenties zijn opgenomen.

Rechtmatigheid is een standaardcriterium voor de processen van de organisatie. Aanvullend hierop voert de OMWB jaarlijks interne controles uit, waarmee zij toetst of de organisatie zich houdt aan het rechtmatigheidkader. Aansluitend hierop voert de accountant zijn jaarrekeningcontrole uit. Als de bevindingen daartoe aanleiding geven, worden er aanvullende maatregelen genomen. De inspanningen blijven gericht op de jaarlijkse goedkeurende rechtmatigheidsverklaring van de accountant.

4 Financiële begroting

4.1 Uiteenzetting financiële positie en uitgangspunten

Algemeen

De exploitatiebegroting bevat de verwachte baten en lasten voor het boekjaar 2016. Bij de ramingen is rekening gehouden met de uitkomsten volgens de voorlopige realisatiecijfers 2015, naar de situatie ultimo september 2015, en actuele inzichten over ontwikkelingen van salariskosten en overige exploitatiekosten.

Indexen en algemene uitgangspunten

Bij de berekening van de lasten is uitgegaan van het prijspeil 2016. De meerjarenraming is weergegeven in constante prijzen. Voor de lonen is rekening gehouden met een stijging van 3%.

De berekening voor het aantal declarabele uren per fte is voor 2016 aangepast. Er is uitgegaan van bruto 1.872 uren per jaar. Gecorrigeerd met verlofuren, ziekte (4,8 %) opleiding en overige indirect productieve uren resteert per fte in het primaire proces 1.350 aan direct productieve (declarabele) uren.

BTW

Alle bedragen zijn exclusief omzetbelasting. Taken in het kader van een ondernemersactiviteit, worden belast met BTW. Voor de taken in het kader van de overheidstaak van de deelnemers wordt geen BTW berekend over. De door de OMWB betaalde BTW wordt krachtens artikel 11.1 lid u van de *Wet omzetbelasting* doorgeschoven naar de deelnemers. Deze zogeheten *doorschuif-BTW* is voor de omgevingsdienst een budgettair neutrale post en daarom niet in de begroting verwerkt.

Rente

Voor rente kort geld (rekening-courant, kasgeld, etc.) is een percentage van 1 % gehanteerd. Voor langlopende leningen is gerekend met een gemiddelde rentelast van 2,25%. Bij de bepaling van de rentekosten is geen rekening gehouden met eventuele rentekosten van aanvullende lange of korte leningen.

Begrotingsresultaat 2016

Aanvankelijk bedroeg het geraamde resultaat voor 2016 € 3,4 miljoen negatief. Door maatregelen die reeds verwerkt zijn in de begroting, waaronder een opslag van € 2,00 per direct productief uur om de algemene reserve te voeden, is het resultaat uit de gewone bedrijfsvoering thans € 540.000 positief.

4.2 Begroting 2016 en meerjarenraming 2017-2019

Het totaaloverzicht van baten en lasten is als volgt:

Lasten alle bedragen * € 1.000	realisatie	begroting	begroting	meerjarenraming		
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Personeelslasten	22.726	24.210	23.336	22.166	21.416	21.416
Rente en afschrijvingen	468	869	369	504	466	406
Huisvesting en organisatie	3.063	3.220	3.892	3.896	3.834	3.834
Overige kosten	2.598	2.431	2.300	2.160	2.160	2.160
Algemene kosten en onvoorzien	1.361	1.062	1.125	784	255	255
Totaal lasten	30.216	31.791	31.022	29.510	28.131	28.071

Baten alle bedragen * € 1.000	realisatie	begroting	begroting	meerjarenraming		
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Programma 1: Vergunningverlening, toezicht en handhaving deelnemersbijdrage	18.375	17.897	18.096	18.038	18.038	18.038
Programma 2: Advies en Projecten deelnemersbijdrage	7.062	7.557	4.380	4.469	4.469	4.469
Programma 3: Collectieve taken structureel	1.229	1.229	1.354	1.382	1.382	1.382
Programma 3: Collectieve taken incidenteel			2.850	1.280	-	-
Programma 4: Overige exploitatielasten	3.617	1.603	4.881	4.881	4.881	4.881
Totaal baten	30.284	28.286	31.561	30.050	28.771	28.771

Geraamd totaal saldo baten en lasten	68	-3.505	540	540	639	699
---	-----------	---------------	------------	------------	------------	------------

Afwikkelingsverschillen voorgaande jaren	-308					
Toevoegingen voorzieningen	-850					
Saldo van baten en lasten	-1.091	-3.505	540	540	639	699
Stortingen reserves	-226		-540	-540	-639	-699
Onttrekkingen reserves		113	113	23	23	23
Geraamd resultaat	-1.317	-3.392	113	23	23	23

Toelichting op het saldo begroting 2015 ad negatief € 3.392.000

Bij de tweede bestuursrapportage was aan het Algemeen Bestuur voorgesteld zowel de baten als de lasten 2015 bij te stellen. Besloten is de lasten conform het voorstel bij te stellen, maar de baten niet. Hierdoor komt op begrotingsbasis het saldo uit de reguliere exploitatie uit op negatief € 3.392.000. Zie onderstaand verloopoverzicht.

Alle bedragen * € 1.000	Begroting 2015	BURAP II	Begrotings wijziging
Lasten	€ 28.191	€ 31.791	€ 31.791
Baten	€ 28.286	€ 28.838	€ 28.286
Resultaat	€ 95-	€ 2.953	€ 3.505
onttrekking reserve huisvesting		€ 113-	€ 113-
Netto resultaat		€ 2.840	€ 3.392

4.3 Exploitatieoverzicht 2016: specificatie lasten

alle bedragen * € 1.000	realisatie	begroting	begroting	meerjarenraming		
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Personeelslasten						
Salarissen staat B	17.532	17.462	19.414	18.588	18.588	18.588
Reiskosten en flex. Bel.	550	532	570	495	495	495
Overige pers. Kosten	1.001	640	710	710	710	710
Inhuurbudgetten	3.643	5.261	2.642	2.373	1.623	1.623
Subtotaal	22.726	23.895	23.336	22.166	21.416	21.416
Rente en afschrijvingen						
Rente kosten	49	19	30	30	30	30
Afschrijvingen	419	850	339	474	436	376
Subtotaal	468	869	369	504	466	406
Huisvesting en organisatie						
Huisvesting en facilitaire kosten	831	1.435	1.421	1.324	1.324	1.324
Externe werkplekken	417	116	116	116	54	54
Accountantskosten/overigen	83	75	50	50	50	50
Tractie	51	60	58	58	58	58
ICT budgetten	1.681	1.849	2.247	2.347	2.347	2.347
Subtotaal	3.063	3.535	3.892	3.896	3.834	3.834
Overige kosten						
Laboratoriumkosten	1.568	1.321	1.000	1.000	1.000	1.000
Milieumetingen	534	610	650	610	610	610
BRIKS	496	500	500	400	400	400
Luchtkw. Metingen/ E-noses		-	150	150	150	150
Subtotaal	2.598	2.431	2.300	2.160	2.160	2.160
Algemene kosten en onvoorzien						
Huis op orde	-	340	400	30	-	-
Doorschuijftw	1.361	722	-	-	-	-
Onvoorzien	-	-	150	150	150	150
Vennootschapsbelasting	-	-	75	75	75	75
Indexering lasten	-	-	-	29	30	30
Transformatiebudget	-	-	500	500	-	-
Subtotaal	1.361	1.062	1.125	784	255	255
Totaal lasten	30.216	31.791	31.022	29.510	28.131	28.071

Een nadere toelichting op de lasten vindt u in onderdeel 5.1 van deze begroting.

4.4 Exploitatieoverzicht 2016: specificatie baten

Baten alle bedragen * € 1.000	realisatie	begroting	begroting	meerjarenraming		
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Programma 1: Vergunningverlening, toezicht en handhaving deelnemersbijdrage	18.375	17.897	18.096	18.038	18.038	18.038
Programma 2: Advies en Projecten deelnemersbijdrage	7.062	7.557	4.380	4.469	4.469	4.469
Programma 3: Collectieve taken structureel	1.229	1.229	1.354	1.382	1.382	1.382
Programma 3: Collectieve taken incidenteel			2.850	1.280	-	-
Programma 4: Overige exploitatielasten	3.617	1.603	4.881	4.881	4.881	4.881
Totaal baten	30.284	28.286	31.561	30.050	28.771	28.771

Een nadere toelichting op de baten vindt u in onderdeel 5.2 van de begroting.

5 Toelichting op de begroting 2016

5.1 Toelichting op de lasten

Algemeen

In de jaarrekening 2014 en de primaire begroting 2015 werden de kosten per (deel)programma gepresenteerd. Vanaf de tweede bestuursrapportage 2015 zijn de kosten gerubriceerd naar een aantal van belang zijnde kostensoorten. Voor de vergelijkbaarheid is de presentatie van de jaarcijfers 2014 hierop aangepast.

Voor de begroting 2016 worden de kosten vergeleken met de kosten volgens de begroting 2015 na wijziging; waar nodig lichten we verschillen toe.

<u>personeelslasten</u>	<u>begroting 2016</u>	<u>begroting 2015</u>
salarissen volgens staat B	19.414.000	17.462.000

Bij de begroting 2015 is uitgegaan van de kernformatie die is vastgesteld in juni 2014 (253,2 fte). Bij de begroting 2016 zijn wij tot het inzicht gekomen dat de kernformatie niet toereikend is om de taken adequaat uit te voeren. Daarom is een nieuw fte-overzicht gemaakt per 1 januari 2016, waarbij de kernformatie is gesteld op 259,3.

Ook bleek dat in de begroting 2015 niet iedereen in de juiste schaal was ingedeeld. Vanaf de begroting 2013 was geen rekening gehouden met de bovenformatieve medewerkers. Vanaf de begroting 2016 nemen we deze extra kosten wel mee. Verder is de interne bezuiniging op de formatie in de raming 2016 verwerkt.

Per saldo betekenen deze wijzigingen een stijging van de salariskosten met € 712.000.

In de begroting zijn de recente CAO ontwikkelingen meegenomen. Deze zorgen voor een stijging van de kosten met € 540.000.

Als gevolg van een zeer recente wijziging in de verslaggevingsvoorschriften voor de verantwoording van vakantiegeldverplichtingen moet rekening gehouden worden met een extra eenmalige last van € 700.000.

<u>personeelslasten</u>	<u>begroting 2016</u>	<u>begroting 2015</u>
reiskosten en flexibele beloning	570.000	532.000

Voor flexibele beloning is vanaf 2016 een budget van € 20.000 opgenomen. In 2015 was hiervoor geen bedrag opgenomen. De resterende € 550.000 betreffen de ramingen op basis van de ervaringscijfers over 2014 en 2015 voor de reiskosten woon-werkverkeer en voor dienstreizen.

<u>personeelslasten</u>	<u>begroting 2016</u>	<u>begroting 2015</u>
overige personeelskosten	710.000	640.000

Overige personeelskosten betreffen onder meer kosten voor opleidingen, arbomaatregelen, mobiliteitsmaatregelen en loopbaanbegeleiding. Ten opzichte van de bijgestelde begroting 2015 stijgen de kosten met circa € 70.000.

De belangrijkste verschillen betreffen:

- hogere kosten mobiliteits- en loopbaanbudget 143.000
- lagere kosten vorming en opleiding 45.000 -/-
- lagere kosten arbo-maatregelen 63.000 -/-
- diverse overige personeelskosten 35.000

	begroting 2016	begroting 2015
inhuurbudgetten	2.642.000	5.261.000

Vanaf de begroting 2013 is een inhuurbudget opgenomen van € 200.000 voor inhuur bij ziekte. De gewijzigde begroting 2015 vermeldde een budget voor de inhuur bij de staf van € 2.455.000 en voor het primair proces van € 2.606.000. Bij de begroting 2016 houden wij rekening met een inhuurbudget bij de staf van € 162.000 ter dekking van de kosten van onder andere de interim-directeur. Bij het primaire proces is een budget opgenomen van € 2.480.000. Uit berekeningen blijkt dat het huidige aantal fte in het primaire proces niet toereikend is voor de uitvoering van de werkprogramma's en de extra taken.

	begroting 2016	begroting 2015
rente en afschrijvingen		
kapitaallasten	369.000	869.000

In de bijgestelde begroting 2015 stonden de kapitaallasten foutief vermeld. Er was sprake van een dubbeltelling in de lasten die gecompenseerd werd aan de batenkant.

Voor de begroting 2016 worden de rentelasten begroot op € 30.000, en zijn de afschrijvingen berekend op basis van de werkelijke investeringen tot en met 2015. De kapitaallasten van de investeringen 2016 (zie hoofdstuk 5.3) zullen pas in de begroting 2017 tot uiting komen.

	begroting 2016	begroting 2015
huisvesting en organisatie		
<i>huisvesting en facilitaire kosten</i>	1.421.000	1.435.000

Deze post omvat de kosten van de huur van het gebouw en de parkeerplaatsen, de bedrijfs catering, en zaken als telefonie, repro en overige kantoorbenodigdheden. Met ingang van 2016 is de leegstandsvergoeding voor het voormalige RMD-pand komen te vervallen. Deze meevaller wordt deels gecompenseerd door autonome kostenstijgingen op de diverse posten.

	begroting 2016	begroting 2015
huisvesting en organisatie		
externe werkplekken	116.000	116.000
accountantskosten	50.000	75.000
tractie	58.000	60.000
ICT-budgetten	2.247.000	1.849.000

In de tweede bestuursrapportage en de begroting 2016 is reeds rekening gehouden met een in te boeken besparing van € 414.000 op de kosten van de externe werkplekken. Voor de onderbouwing van deze ingeboekte besparing wordt verwezen het Financieel Kader 2016.

De accountantskosten waren in 2015 hoger dan aanvankelijk begroot en zijn daarom bij de tweede bestuursrapportage bijgesteld tot € 75.000. Voor de begroting 2016 hebben we de afgesproken contractprijs geraamd.

De budgetten voor ICT zijn gestegen met € 400.000 als gevolg van het project Huis op Orde. In het project zijn investeringen voor ICT opgenomen. De extra exploitatielasten als gevolg daarvan hebben wij verwerkt in de begroting 2016.

overige kosten	begroting 2016	begroting 2015
laboratoriumkosten	1.000.000	1.321.000
milieumetingen	650.000	610.000
BRIKS	500.000	500.000
luchtkwaliteitsmetingen/E-nose	150.000	-

Dit zijn de ramingen voor externe onderzoeks- en analysekosten, waarvoor de opbrengsten zijn geraamd op programma 4. Het zijn budgettair neutrale posten omdat zij één op één worden doorbelast aan de opdrachtgevers.

algemene kosten en onvoorzien	begroting 2016	begroting 2015
Huis op Orde	400.000	340.000
doorschuif-BTW	-	722.000
onvoorzien	150.000	-
vennootschapsbelasting	75.000	-
transformatiebudget	500.000	-

Het actieplan Huis op Orde, op 23 september 2015 door het algemeen bestuur vastgesteld, is essentieel om de huishouding op orde te krijgen. In 2016 is € 400.000 voor fase 2 op de exploitatie gebudgetteerd.

In voorgaande begrotingen was de zogeheten 'doorschuif-BTW' als baat en als last in de cijfers verwerkt. Dit is overbodig omdat deze posten voor de omgevingsdienst budgettair neutraal zijn. Daarom zijn de bedragen vanaf 2016 niet langer in de begrotingscijfers verwerkt.

Voor de verplichte post onvoorzien is in de begroting een bedrag opgenomen van € 150.000. Dit bedrag achten wij toereikend.

Evenals andere overheden krijgt de omgevingsdienst met ingang van 1 januari 2016 te maken met belastingplicht voor de vennootschapsbelasting over een deel van de activiteiten. De administratieve verplichtingen voor het inrichten van de administratie en het aangeven en berekenen van de verschuldigde belasting, brengen extra kosten met zich mee. Ook de eventueel te betalen vennootschapsbelasting is een extra kostenpost voor de dienst. De implementatie van de vennootschapsbelasting is deels door eigen medewerkers gedaan, bijgestaan door externe deskundigen. De omvang van de belastingplicht voor 2016 en daarna was bij het opstellen van de begroting nog niet bekend. Vooral nog is uitgegaan van een schatting van de jaarlijkse belastingplicht en de bijkomende kosten van fiscale ondersteuning en advisering. In de begroting voor 2016 en verder is hiervoor € 75.000 opgenomen.

In 2016 is tevens een eenmalige extra last opgenomen voor het transformatiebudget. Zie hiervoor ook de financiële uitgangspunten (paragraaf 1.3).

5.2 Toelichting op de baten

De baten van de OMWB bestaan voor het grootste deel uit de vaste bijdragen van onze deelnemers voor diensten en producten die zij afnemen. In bijlage 1 zijn de bijdragen voor 2016 per deelnemer gespecificeerd weergegeven. De grootste mutaties betreffen:

- In rekening brengen uren coördinatie
- Verhogingen tarieven ter dekking tekort
- In rekening brengen eenmalige extra last vakantiegeld
- Idem eenmalige kosten Huis op Orde
- Verhoging met gemiddeld € 2,00 per uur tbv dotatie algemene reserve
- In rekening brengen frictiekosten budget bezuinigingen OMWB.

De deelnemersbijdrage zijn verdeeld over de volgende programma's:

1. programma 1: hierin zijn de baten van de basistaken opgenomen - de taken voor toezicht en handhaving, en vergunningverlening.
2. programma 2: hierin zijn de baten van de verzoektaken opgenomen.
3. programma 3: hierin zijn de baten voor de collectieve taken opgenomen.

De uurtarieven op basis van de deskundigheid zijn:

	Uur-code	Begroting 2015		Begroting 2016	
		Eigenaren	Niet Eigenaren	Eigenaren	Niet Eigenaren
Milieu					
MBO	U1000A	€ 66,00	€ 71,00	€ 69,50	€ 75,00
HBO	U1000B	€ 82,00	€ 87,00	€ 86,50	€ 91,50
HBO+	U1000C	€ 97,00	€ 102,00	€ 102,00	€ 107,50
Specialisten	U1000D	€ 97,00	€ 102,00	€ 102,00	€ 107,50
Klachten	U2000A	€ 82,00	€ 87,00	€ 86,50	€ 91,50
Klachten buiten kantoortijd	U2000B	€ 110,00	€ 115,00	€ 116,00	€ 121,00
BOA	U3000A	€ 47,00	€ 52,00	€ 69,50	€ 75,00
BOA buiten kantoortijd	U3000B	€ 62,00	€ 67,00	€ 89,50	€ 97,00
Overig Wabo					
Bouw medewerker (MBO)	U4000A	€ 62,00	€ 67,00	€ 65,50	€ 70,50
Bouw medewerker (HBO)	U4000B	€ 72,00	€ 77,00	€ 76,00	€ 81,00
Bouw medewerker (Specialist)	U4000C	€ 84,50	€ 89,50	€ 89,00	€ 94,50

De bedragen zijn afgerond op een veelvoud van € 0,50.

Met betrekking tot de **tarieven buiten kantoortijd*** hanteren we voor 2016 de volgende tarieven:

		Begroting 2015 uurtarief		Begroting 2016 uurtarief	
	Uur- code	Eigenaren	Niet Eigenaren	Eigenaren	Niet Eigenaren
Milieu					
MBO buiten kantoortijd	U5000A	€ 85,00	€ 92,00	€ 89,50	€ 97,00
HBO buiten kantoortijd	U5000B	€ 107,00	€ 114,00	€ 112,50	€ 120,00
HBO+ buiten kantoortijd	U5000C	€ 127,00	€ 134,00	€ 134,00	€ 141,00
Specialisten buiten kantoortijd	U5000D	€ 127,00	€ 134,00	€ 134,00	€ 141,00
Overig Wabo					
Bouw medewerker (MBO) buiten kantoortijd	U5000E	€ 80,00	€ 87,00	€ 84,50	€ 91,50
Bouw medewerker (HBO) buiten kantoortijd	U5000F	€ 93,00	€ 100,00	€ 98,00	€ 105,50
Bouw medewerker (Specialist) buiten kantoortijd	U5000G	€ 110,00	€ 117,00	€ 116,00	€ 123,00

*tarieven buiten kantoortijd. Als kantoortijden worden aangehouden de maandagen tot en met de vrijdagen van 7.00 tot 22.00 uur. Alle overige tijdstippen zijn buiten kantoortijd.

De tarieven zijn in het verleden berekend op basis van de gemiddelde kosten van de medewerker, inclusief een opslag voor overhead. We hanteren een opslagpercentage van 30% op de tarieven voor werkzaamheden buiten kantoortijd. Deze tarieven worden geacht kostendekkend te zijn.

Specificatie van de baten 2016

Tabel: Specificatie geraamde baten

	Bijdragen deelnemers programma 1	18.095.876
	Bijdragen deelnemers programma 2	4.380.480
	Bijdragen deelnemers programma 3	1.354.270
	Bijdragen deelnemers programma 4 provincie	610.000
	Incidentele bijdragen deelnemers	2.850.000
1.	Subtotaal bijdragen deelnemers	27.290.626
2.	Aanvulling werkprogramma deelnemers	950.000
3.	buiten werkprogramma deelnemers en niet deelnemers	550.000
4.	Bouwtaken voor deelnemers	238.000
5.	Asbesttaken voor deelnemers	490.000
6.	Impulsprogramma's BRZO/IOV	730.700
7.	Doorberekende laboratoriumkosten	1.000.000
8.	Luchtkwaliteitsmetingen	150.000
9.	E-noses	75.000
10.	RUD Zeeland	87.000
	Totaal	31.561.326

Onderbouwing Subtotaal bijdragen deelnemers

Bijdrage deelnemers 2016 vastgesteld op 20 januari 2016	22.744.817
--	-------------------

1.

Specifieke mutaties waarbij de deelnemersbijdrage vanaf 2016 structureel wordt verhoogd:

Mutaties bijdrage deelnemers P1a beëindiging	24.000
Bijdrage deelnemers P2 10% besparing op verzoektaken	- 102.898
Bijdrage deelnemers na aanpassingen	22.665.919

De deelnemersbijdrage wordt vanaf 2016 structureel verhoogd en bestaat uit de

Uren voor coördinatie, werkverdeling etc.	599.420
Tariefswijziging (extra tariefsverhoging)	635.499
Opbouw algemene reserve (weerstandsvermogen)	539.789
Totaal structurele verhoging	1.774.708

De deelnemersbijdrage wordt in 2016 incidenteel verhoogd en bestaat uit de

Huis op orde	400.000
Vakantiegeld (gevolgen CAO)	700.000
Bezuinigingen 2017 nog niet te realiseren in 2016	1.250.000
Transformatiebudget	500.000
Totaal Incidentele verhoging	2.850.000

Subtotaal bijdrage deelnemers 2016	27.290.626
---	-------------------

Toelichting overige opbrengsten

2. Een aantal deelnemers vraagt om meer inzet dan volgens de deelnemersbijdrage mogelijk is. Aan de hand van het werkprogramma maken de deelnemers elk jaar kenbaar welke inzet zij willen afnemen van de OMWB. De aanvulling op de werkprogramma's is, gelet op de ervaring over afgelopen jaren, begroot op € 950.000,-
3. Gedurende het jaar worden door deelnemers en niet-deelnemers extra opdrachten aan de OMWB opgedragen, opdrachten buiten het werkprogramma. De omvang van deze extra opdrachten is begroot op € 550.000,-. Onder deze opdrachten vallen bijvoorbeeld de aanvullende opdrachten van de provincie.
4. Voor een aantal deelnemers voert de OMWB de bouwtaken uit. De inzet wordt geleverd door de flexibele schil van de OMWB. Deze taakuitvoering betekent extra omzet. Deze omzet is voor 2016 begroot op € 238.000,-
5. Sinds 2015 voert de OMWB asbesttaken uit voor deelnemers. De inzet wordt geleverd door de flexibele schil van de OMWB. Deze taakuitvoering betekent extra omzet. Deze omzet is voor 2016 begroot op € 490.000,-
6. De OMWB voert impulsprogramma's BRZO/IOV uit. Hiervoor ontvangt de OMWB een bijdrage van € 730.700,- in de vorm van subsidiegelden.
7. De laboratoriumkosten, ook wel onderzoeks- en analysekosten genoemd, die de OMWB extern maakt worden doorbelast aan de deelnemers en zijn meegenomen in de begrote deelnemersbijdrage. Een uitzondering hierop zijn de laboratoriumkosten die gemaakt worden voor opdrachten van de provincie voor de taken uitgevoerd op het gebied van metingen en onderzoek. Dit levert een extra omzet van € 1.000.000,-. Hiertegenover staan aan de lastenkant de uitgaven voor laboratoriumkosten.
8. Het project luchtkwaliteitsmetingen is een subsidieproject, waarvoor de OMWB in 2016 voor € 150.000,- subsidie ontvangt. Deze extra omzet dekt de uren door eigen medewerkers voor deze taken en de uitgaven die worden gedaan om dit project mogelijk te maken. De uitgaven zijn opgenomen aan de lastenkant van de begroting.
9. Het project e-noses loopt door in 2016. De opbrengst die de OMWB hiervoor begroot € 75.000,- dekt de uitgaven die zijn opgenomen aan de lastenkant van de begroting 2016
10. Voor de RUD Zeeland voert de OMWB de klachtenintake uit. Deze taken worden door eigen medewerkers van de OMWB uitgevoerd. Dit levert een omzet op van € 87.000,-

5.3 Investerings 2016

In 2016 zal een aantal bedrijfsmiddelen nieuw aangeschaft of vervangen moeten worden om lopende bedrijfsprocessen door te laten gaan en bestaand beleid te kunnen continueren. Het uitgangspunt is dat het algemeen bestuur met het vaststellen van de begroting 2016 goedkeuring verleent aan het onderstaande overzicht (vervangings)investeringen 2016. Overigens worden alleen investeringen groter dan € 10.000 geactiveerd. Vervangingen of aanschaffingen onder deze grens worden direct op de exploitatie verantwoord. Met het vaststellen van de begroting worden ook de afschrijvingstermijnen voor investeringen vastgesteld zoals die verderop zijn opgenomen.

Tabel: (Vervangings)investeringen 2016

Investering	Bedrag	Afschrijvingstermijn	Jaarlast
Vervanging mobiele telefoons	140.000	2	73.150
ICT-investeringen i.h.k.v.Huis op Orde	330.000	5	73.425
Uitbreiding werkplekken	11.000	10	1.348
Vervanging buswagen Mercedes sprinter, ten behoeve van milieumetingen	30.000	7	4.961
Vervanging Opel Combo	25.000	7	4.134
	536.000		

Het is geen automatisme activa direct te vervangen nadat de oude investeringen volledig zijn afgeschreven. Uiteraard wegen we eerst nut en noodzaak af. Niet altijd zal vervanging plaats kunnen vinden tegen de geraamde bedragen, wat betekent dat de werkelijke lasten kunnen afwijken van de in bovenstaande tabel opgenomen jaarlasten. Substantiële afwijkingen zullen we bij de bestuursrapportages melden.

Bij investeringen worden de volgende afschrijvingstermijnen gehanteerd:

gebouwen en kantoren	40 jaar
idem, semi-permanente situatie	20 jaar
transportmiddelen	7 jaar
bestelauto / meetdienst	8/10 jaar
aanhanger	15 jaar
automatisering (PC's en printers)	3-5 jaar
automatisering bekabeling	20 jaar
automatisering smartphones	2 jaar
automatisering (servers, netwerkcomponenten, verbindingen)	5 jaar
automatisering (software, centrale databases, maatwerk)	5 jaar
grote systemen zonder onderhoudscontract	4 jaar
grote systemen met onderhoudscontract	8 jaar
automatisering (telefooncentrale)	8 jaar
meubilair en inventaris	10 jaar
technische installaties	15 jaar

Bijlage 1. Specificatie bijdrage per deelnemer 2016

Alle bedragen * € 1.000	Deelnemersbijdrage 2016 vastgesteld 20 januari 2016					specifieke mutaties			10% besparing verzoektaken			Deelnemersbijdrage 2016 structureel					Deelnemersbijdrage 2016 incidenteel				
	Totaal	P1	P2	P3	P4	P1	P2	P3	P1	P2	P3	Totaal	P1	P2	P3	P4	Totaal	P1	P2	P3	P4
Gemeente Aalburg	149.367	114.617	25.426	9.323	-							163.815	125.704	27.886	10.225	-	22.377	-	-	22.377	-
Gemeente Alphen-Chaam	163.793	134.785	14.960	14.048	-							179.637	147.823	16.407	15.407	-	37.079	-	-	37.079	-
Gemeente Baarle-Nassau	161.233	146.450	-	14.783	-							176.829	160.616	-	16.213	-	35.114	-	-	35.114	-
Gemeente Bergen op Zoom	1.072.501	712.001	324.718	35.781	-							1.176.244	780.873	356.128	39.243	-	77.152	-	-	77.152	-
Gemeente Breda	1.705.047	1.184.190	412.092	108.765	-				41.209	-		1.824.781	1.298.737	406.759	119.285	-	241.640	-	-	241.640	-
Gemeente Dongen	231.520	194.251	21.355	15.914	-							253.915	213.041	23.421	17.453	-	36.427	-	-	36.427	-
Gemeente Drimmelen	130.186	103.830	5.054	21.302	-							142.779	113.874	5.543	23.362	-	46.185	-	-	46.185	-
Gemeente Etten-Leur	465.324	373.518	65.202	26.603	-				6.520	-		503.184	409.648	64.358	29.177	-	57.390	-	-	57.390	-
Gemeente Geertruidenberg	334.758	223.788	86.939	24.031	-							367.139	245.435	95.349	26.355	-	40.001	-	-	40.001	-
Gemeente Gilze en Rijen	271.451	244.046	11.085	16.320	-							297.709	267.653	12.157	17.898	-	43.076	-	-	43.076	-
Gemeente Goirle	118.469	92.119	10.205	16.145	-							129.928	101.030	11.192	17.706	-	34.804	-	-	34.804	-
Gemeente Halderberge	469.290	408.945	31.639	28.706	-							514.685	448.503	34.700	31.483	-	54.572	-	-	54.572	-
Gemeente Heusden	271.608	247.569	-	24.040	-							297.881	271.516	-	26.365	-	52.296	-	-	52.296	-
Gemeente Hilvarenbeek	324.498	293.963	4.892	25.643	-							355.886	322.398	5.365	28.124	-	53.181	-	-	53.181	-
Gemeente Loon op Zand	191.818	174.198	-	17.620	-							210.372	191.048	-	19.324	-	39.814	-	-	39.814	-
Gemeente Moerdijk	1.883.994	1.619.246	183.486	81.262	-							2.066.233	1.775.876	201.234	89.122	-	114.383	-	-	114.383	-
Gemeente Oisterwijk	327.502	246.149	54.580	26.773	-							359.181	269.959	59.859	29.363	-	70.666	-	-	70.666	-
Gemeente Oosterhout	825.211	697.088	66.365	61.758	-							905.033	764.518	72.785	67.731	-	117.009	-	-	117.009	-
Gemeente Roosendaal	854.180	681.290	122.928	49.963	-							936.805	747.191	134.819	54.796	-	109.713	-	-	109.713	-
Gemeente Rucphen	217.753	158.816	35.447	23.490	-							238.816	174.178	38.876	25.762	-	55.866	-	-	55.866	-
Gemeente Steenbergen	122.618	106.120	-	16.498	-							134.479	116.385	-	18.094	-	38.525	-	-	38.525	-
Gemeente Tilburg	2.590.410	1.908.222	551.684	130.504	-				55.168	-		2.780.476	2.092.805	544.544	143.128	-	290.653	-	-	290.653	-
Gemeente Waalwijk	564.147	502.761	7.226	54.160	-	24.000						645.039	577.715	7.925	59.399	-	88.440	-	-	88.440	-
Gemeente Werkendam	323.088	265.389	19.802	37.898	-							354.341	291.060	21.717	41.564	-	55.406	-	-	55.406	-
Gemeente Woensdrecht	224.720	181.746	20.273	22.702	-							246.457	199.326	22.234	24.898	-	51.553	-	-	51.553	-
Gemeente Woudrichem	95.800	81.452	1-	14.348	-							105.066	89.331	1-	15.736	-	27.831	-	-	27.831	-
Gemeente Zundert	190.341	142.875	12.744	34.723	-							208.753	156.695	13.977	38.081	-	86.071	-	-	86.071	-
Subtotaal gemeenten	14.280.625	11.239.422	2.088.102	953.101	-	24.000	-	-	-	102.898	-	15.575.464	12.352.936	2.177.233	1.045.295	-	1.977.222	-	-	1.977.222	-
Provincie Noord-Brabant basis	7.854.192	5.471.861	2.089.331	293.000	-							8.255.163	5.742.940	2.203.247	308.975	-	872.778	-	-	872.778	-
Provincie Noord-Brabant extra*																					
Provincie Noord-Brabant BRIKS																					
Provincie Noord-Brabant BRZO																					
Provincie: milieumetingen	610.000	-	-	-	610.000							610.000	-	-	610.000	-	-	-	-	-	-
Subtotaal provincie	8.464.192	5.471.861	2.089.331	293.000	610.000	-	-	-	-	-	-	8.865.163	5.742.940	2.203.247	308.975	610.000	872.778	-	-	872.778	-
Verschuiving VVGB																					
Totaal	22.744.817	16.711.283	4.177.433	1.246.101	610.000	24.000	-	-	-	102.898	-	24.440.627	18.095.876	4.380.480	1.354.270	610.000	2.850.000	-	-	2.850.000	-

Bijlage 2. Verloop reserves

Het verwachte verloop van de reserves is als volgt:

Staat van reserves 2016 - 2019		
alle bedragen * € 1.000	Algemene reserve	Reserve huisvesting
Stand per 1-1-2016	-1.009	249
Storting 2016	540	-
Onttrekking 2016	0	113-
Stand per 1-1-2017	469-	136
Storting 2017	540	-
Onttrekking 2017	0	23-
Stand per 1-1-2018	71	113
Storting 2018	639	-
Onttrekking 2018		23-
Stand per 1-1-2019	710	90
Storting 2019	699	-
Onttrekking 2019	0	23-
Stand per 1-1-2020	1.409	67

Algemene reserve

Het tekort van de jaarrekening 2014 is per ultimo 2014 in mindering gebracht op de algemene reserve. Per saldo resteert een tekort van € 1.009.000. In de jaren tot en met 2019 wordt dit tekort aangezuiverd. Het verwachte tekort 2015 is in deze berekening niet meegenomen.

De reserve, die door het jaarrekeningtekort van 2014 negatief is geworden, moet door jaarlijkse stortingen van positieve rekeningresultaten de komende jaren groeien naar circa 1,5 miljoen, conform de nota's reserves en voorzieningen.

Het is echter mogelijk dat bij de vaststelling van de jaarrekening 2015 wordt besloten het tekort tot en met 2014 ineens aan te zuiveren. In dat geval wordt de gewenste reserve reeds per 1 januari 2018 bereikt.

Reserve huisvesting

De mutaties in de reserve huisvesting zijn conform de meerjarenplanning, zoals in eerdere begrotingen vastgelegd.

Bijlage 3. Verklarende woordenlijst

AB	Algemeen bestuur
AO/IC	Administratieve organisatie / interne controle
BRIKS	Bouw-, reclame-, inrit-, kap- en sloopvergunning
BRZO	Besluit risico's zware ongevallen
btw	Belasting toegevoegde waarde
DB	Dagelijks bestuur
EMU-saldo	Economische- en monetaire unie-saldo
EVC	Eerder verworven competenties
Wet fido	Wet financiering decentrale overheden
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
IMOC	Indexatie van de prijzen van de netto materiële overheidsconsumptie
INK	Instituut Nederlandse Kwaliteitszorg
ODBN	Omgevingsdienst Brabant-Noord
ODZOB	Omgevingsdienst Zuid-Oost Brabant
OM	Openbaar ministerie
OMWB	Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant
PNB	Provincie Noord-Brabant
RUD	Regionale uitvoeringsdienst
SBK	Sociaal beleidskader
VTH	Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving
VvGB	Verklaring van Geen Bezwaar
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht